

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TRABZON HALK MÜZİĞİNDE
RİTMİK YAPILARIN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yıldıray CİHANOĞLU

Anabilim Dalı : Türk Müziği

Programı : Türk Müziği

Ocak 2010

**TRABZON HALK MÜZİĞİNDE
RİTMİK YAPILARIN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Yıldıray CİHANOĞLU
(405931002)**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 17 Aralık 2009
Tezin Savunulduğu Tarih: 27 Ocak 2010**

**Tez Danışmanı: San. Öğr. Gör. Cihangir TERZİ
Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Şehvar BEŞİROĞLU
: Yrd. Doç Dr. Mehmet Ali ÖZDEMİR**

Ocak 2010

ÖNSÖZ

Bu araştırma, Trabzon'un halk müziğindeki atma türkülerin, zengin halk oyunlarının, serbest ölçüdeki yol havalarının ve ağıtlarının “ritmik yapısının genel karakteri”ne ışık tutmak amacıyla yapılmıştır. Bölge türkeleri üzerinde daha önce yapılan araştırma ve incelemelerde, bölge müziğinin metronom hızı, usûlleri, usûllerinin düzum yapısı, ritmik karakterleri, davul-zurna ve kemençe gibi çalgıların çalınış farklılıklarından kaynaklanan değişkenlikler ayrıntılı olarak ele alınamamıştır. Sözü edilen eksiklikler giderilmeye çalışılmış ve konu ile ilintili yeni veriler ortaya koyulmuştur.

Çalışmamda öncelikle, sistemli ve özverili yaklaşımlarıyla beni destekleyen danışman hocam Sayın Sanatçı Öğretim Görevlisi Cihangir TERZİ'ye, Trabzon türkülerinden geniş albüm kayıtları bulunan ve stüdyo arşivinden yararlandığım Kemal AKBULUT'a, Halk oyunları kaynaklarından örnekler aldığım araştırmacı-yazar Selim CİHANOĞLU'na, müzik alanındaki her türlü uğraşımda manevi desteği ile yanımda olan Sayın Öğretim Görevlisi Cavit ŞENTÜRK'e, tezin yazım kurallarına göre oluşturulmasında katkıları olan KTÜ Beşikdüzü Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi Ali Kürşat ERÜMİT ve Trabzon Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Ali Fuat ŞAYAN'a, teze başlayıp devam etmemde önemli payı olan eşim Selda CİHANOĞLU'na teşekkür ederim.

Aralık 2010

Yıldıray CİHANOĞLU

Müzik Öğretmeni

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KISALTMALAR	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ	xi
ÖZET	xiii
SUMMARY	xiv
1. GİRİŞ	1
2. I. BÖLÜM	
2.1. Ritim, Metrum, Ölçü Sayısı, Ölçü	3
2.2. Metrik Yapı	6
2.2.1. Usûl yapısı	6
2.3. Trabzon'un Müzik Yapısı İle İlgili Çeşitli Görüşler	8
2.3.1. Arşivlerinden Yaralanılan Kişilerin Metrik Yapı Hakkında Görüşleri	9
3- II. BÖLÜM	
3.1. Usûl, Ölçü Ve Düzüm Yapılarına göre Metrik Saptamalar	11
3.2. Serbest Ritimli Ezgilerin Ritmik Analizleri	15
3.2.1 Serbest ritimli ezgilerdeki ortak yapıların tasnifi	18
3.3. Davul Ve Kemeçe İle Çalınmış Eserlerin Ritmik Partisyonları	19
3.4. Karma Ritmik Yapıda Eserlerin Ritmik Saptamaları	22
3.5. Tempo Olarak Analiz Ve Tasnif	25
3.6. Ezgiye Göre Ritmik Analizler	29
4. III. BÖLÜM	
4.1. Şahsi Derlemelerin Ritmik Analizleri	35
4.2. Arşiv Türkülerinde Ritmik Tespit	40
4.3. TRT Repertuarındaki Trabzon Türkülerinden Bazılarının Ritmik Notasyonları	47
5. SONUÇLAR	51
KAYNAKLAR	55
EKLER	
A) Arşiv Türkülerinde Adı Geçen Kaynak Kişi Ve Yorumcular Hakkında	57
B) Atma Türküler Listesi	58
Şekil B.1: Akayı Taşlı Dere	58
Şekil B.2: Aklıma Sen Gelirsin	59
Şekil B.3: Aksu Deresi Daşlar	60
Şekil B.4: Ayakkabı Giydiysem	61
Şekil B.5: Ayağım Kaya Kaya	62
Şekil B.6: Ben Seni Biliyırım	63
Şekil B.7: Bi Türki Diyeceğüm	64
Şekil B.8: Evlerinin Önünden	65
Şekil B.9: Gece Çıktım Dışarı	66

Şekil B.10: Gelin Ağlatma Havası.....	67
Şekil B.11: Gençlik Kuş Oldu Uçtu.....	68
Şekil B.12: Güneş Alıy Güneş.....	69
Şekil B.13: Habu Fani Dünyanın.....	70
Şekil B.14: Haburasi Neresi.....	71
Şekil B.15: Kale Arkası Pamuk.....	72
Şekil B.16: Kuş Konayı Konayı.....	73
Şekil B.17: Ne Güzeldir Bilseniz.....	74
Şekil B.18: Ne İşlerin Varidi.....	75
Şekil B.19: Omuzunda Bal Kabi.....	76
Şekil B.20: İskefiye Horon.....	77
Şekil B.21: Oy Sürmene Sürmene.....	78
Şekil B.22: Suyun Altında Testi.....	79
Şekil B.23: Sürmenem Çok Şirinsin.....	80
Şekil B.24: Yaylanın Çimeninde.....	81
Şekil B.25: Trabzon Milli Ören Havası.....	82
Şekil B.26: Yol Gider Mi Gider Mi.....	83
C. Serbest Ritimli Türkü Listesi.....	84
Şekil C.1: Ey Gidi Olur Yıllar.....	84
Şekil C.2: Gelin Ağlatma İlahisi.....	85
Şekil C.3: Gelin Alma Havası.....	86
Şekil C.4: Gençlikten Kocalığa.....	87
Şekil C.5: Tamzara.....	89
D. Horonlarda Çalışılan Türkülerin Listesi.....	90
Şekil D.1: Tepeler.....	90
Şekil D.2: Langepson.....	92
Şekil D.3: Kız Horon Kurma.....	93
Şekil D.4: Sıksara.....	94
Şekil D.5: Atlama.....	96
Şekil D.6: Sıksara.....	97
Şekil D.7: Sıva Sıva- Parmak Ucu- Doldurma.....	98
Şekil D.8: Horon Kurma.....	99
Şekil D.9: Kozangel.....	100
Şekil D.10: Kozangel.....	101
Şekil D.11: Horon Kurma (Erkek).....	102
Şekil D.12: Atlama, Sallama.....	103
Şekil D.13: Sallama, Aso Sallaması.....	104
Şekil D.14: Ağasar Kız Horonu.....	105
Şekil D.15: Oyun Havası.....	106
Şekil D.16: Sallama.....	107
Şekil D.17: Horon Kurma (Erkek).....	108
Şekil D.18: Kozangel Sallama.....	109
ÖZGEÇMİŞ.....	111

KISALTMALAR

İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KAFEM	: Karadeniz Folklor Eğitim Merkezi
KTÜ	: Karadeniz Teknik Üniversitesi
M	: Metronom
Ör	: Örnek
San. Öğr. Gör.	: Sanatçı Öğretim Görevlisi
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyonu

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 3.1: 2 ve 4 zamanlı ana usûllerde örnek türküler.....	11
Çizelge 3.2: 5, 7, 9 ve 10 zamanlı metrik saptamalar.....	12
Çizelge 3.3: 12, 14, 15, 18 Zamanlı ve karma yapıda olan türkülerin metrik saptamalar.....	13
Çizelge 3.4: Arşivlerden notalanan ve kişilerden derlenen türkülerin metronom süre değerlerinin tasnifi.....	25
Çizelge 3.5: Horonlarda metronom süre değerlerinin tasnifi.....	26
Çizelge 3.6: TRT repertuarındaki eserlerin sayıları ve metronom süreleri tasnifi....	27
Çizelge 3.7: Ortalama metronom değerleri ve yüksek metronom hızına göre sıralama.....	28
Çizelge 4.1: Şahsi derlemelerin analizleri çizelgesi.....	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1: Gelin Alma Havası.....	15
Şekil 3.2: Gelin Alma Havası ritmik analizi.....	15
Şekil 3.3: Ey Gidi Olur Yıllar türküsü.....	16
Şekil 3.4: Tamzara türküsü.....	16
Şekil 3.5: Tamzara türküsünün ritmik analizi.....	16
Şekil 3.6: Gelin Ağlatma İlahisi.....	17
Şekil 3.7: Gelin Ağlatma ilahisi Ritmik Analizi.....	17
Şekil 3.8: Serbest ritimli türkülerdeki ortak ritmik yapılar.....	18
Şekil 3.9: Horon kurma.....	19
Şekil 3.10: Horon kurma türküsünün ritmik yapısı.....	19
Şekil 3.11: Sıksara.....	20
Şekil 3.12: Sıksaranın ritmik yapısı.....	20
Şekil 3.13: Atlama.....	21
Şekil 3.14: Atlamanın ritmik yapısı.....	21
Şekil 3.15: Sıva Sıva – Parmak Ucu – Doldurma.....	22
Şekil 3.16: Sıva Sıva – Parmak Ucu – Doldurma ritmik yapısı.....	22
Şekil 3.17: Trabzon’dan Çıktım Uzun Yazılar.....	23
Şekil 3.18: Trabzon’dan Çıktım Uzun Yazılar türküsünün ritmik yapısı.....	23
Şekil 3.19: Horonlarda ezgiye göre ritmik analiz.....	29
Şekil 3.20: TRT repertuarındaki türkülerden bazılarının ritmik analizleri.....	30
Şekil 3.21: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz.....	31
Şekil 3.22: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz.....	32
Şekil 3.23: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz.....	33
Şekil 3.24: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz.....	34
Şekil 4.1: Ayağum Kaya Kaya.....	35
Şekil 4.2: Ayağum Kaya Kaya türküsünün ritmik yapısı.....	35
Şekil 4.3: Gece Çıktım Dışarı.....	36
Şekil 4.4: Gece Çıktım Dışarı türküsünün ritmik yapısı.....	36
Şekil 4.5: Kuş Konayi Konayi.....	37
Şekil 4.6: Kuş Konayi Konayi türküsünün ritmik yapısı.....	37
Şekil 4.7: Ne İşlerun Var İdi.....	38
Şekil 4.8: Ne İşlerun Var İdi türküsünün ritmik yapısı.....	38
Şekil 4.9: Gelin Ağlatma havası.....	39
Şekil 4.10: Gelin Ağlatma havası ritmik yapısı.....	39
Şekil 4.11: Ayakkabı Giydiysem.....	41
Şekil 4.12: Ayakkabı Giydiysem türküsünün ritmik yapısı.....	41
Şekil 4.13: İskefiye horon.....	42
Şekil 4.14: İskefiye horon ritmik yapısı.....	42
Şekil 4.15: Suyun Altında Testi.....	43
Şekil 4.16: Suyun Altında Testi türküsünün ritmik yapısı.....	43
Şekil 4.17: Ben Seni Biliyırım.....	45
Şekil 4.18: Ben Seni Biliyırım türküsü ritmik yapısı.....	44

Şekil 4.19: Trabzon Milli Ören havası.....	45
Şekil 4.20: Trabzon Milli Ören havası ritmik yapısı.....	45
Şekil 4.21: Evlerinin Önünden türküsü.....	46
Şekil 4.22: Evlerinin Önünden türküsü ritmik yapısı.....	46
Şekil 4.23: TRT repertuarındaki Trabzon türkülerinden bazılarının ritmik.....	47
notasyonları	

ÖZET

TRABZON HALK MÜZİĞİNDE RİTMİK YAPILARIN İNCELENMESİ

“Trabzon Halk Müziğinde Ritmik Yapıların İncelenmesi” adlı bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, ritim, metrum, ölçü sayısı, tanımlamaları ile birlikte, bölge türkülerinin usûl yapısı ve metrik yapısı incelenerek, çeşitli akademisyen ve müzik insanlarının konuyla ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

İkinci ve üçüncü bölümlerde, TRT arşivinden alınan, özel arşivlerden alınarak notalanan, derlenen notalarla metrik ve ritmik saptamalar yapılmış, tablo ve şekillerle örnekler sınıflanarak gösterilmiş, serbest, karma yapılar, tempo ve ezgi yapılarıyla ilgili ritmik analiz ve tespitler yapılarak sonuca varılmıştır.

Son bölümde, çalışmada incelenmiş Trabzon türküleri şekillerle gösterilmiştir.

SUMMARY

STUDY OF RHYTHMIC ORIGIN OF FOLK MUSIC IN TRABZON

The “Study of Rhythmic Origin of Music in Trabzon” consists of four chapters. In the 1st chapter, definition of rhythm, metrum, number of measurement and as well as the form and metric form of the regional songs have been analyzed, and also opinions of various academicians and musicians have been presented.

In the 2nd and 3rd chapter, some metric and rhythmic identification has been made with the notes collected from TRT and special archives, and the obtained samples are classified and shown with tables and figures and the conclusion has been reached after having made rhythmic analysis and determination about free, composite form and as well as tempo and melodic composition.

In the last chapter, Trabzon’s folksongs examined in this study have been shown with figures.

1- GİRİŞ

Trabzon halk müziğinin yapısı hakkında günümüze değin yapılan araştırmalar, bölge müziğinin genel karakteri hakkında bilgi verse dahi özellikle ritmolojik hususlarda doyurucu verilere sahip değildir. Metrik yapıyı ana hatları ile belirten birkaç paragraflık kaynaklara ulaşmak mümkündür. Ancak bu kaynaklar, içerikleri itibariyle değişen metronomu, serbest ritimli ezgilerin ritim yapısı, bilinenin dışındaki ölçü değişimleri, karma yapıdaki ritmik akışlarla ilgili tespit ve değerlendirmelerden yoksundur.

Bölgenin ritmik yapısı; bireysel derlemelerden, stüdyo kayıt arşivinden alınarak notalanan eserlerden, çeşitli araştırmacı ve derlemecilere ait horonlarla ilgili eserlerden ve TRT de var olan Trabzon türkülerinden karıştırılarak karşılaştırılmalı bir biçimde incelenmiştir.

Sözlü ve sözsüz eserlerin üretildiği alanlarda bölge kültüründe hâkim olan; Maçka, Akçaabat, Sürmene, Ağasar gibi ilçelerdeki türküler üzerinde çalışmalar yapılmış; öncelikle TRT kaynaklarından yararlanılmış, özel arşivleri olan kişilerden konuyu destekleyebilecek eserler seçilmiş, bölgedeki kaynak kişilerden de derlemeler yapılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında notlama işlemi tamamlandıktan sonra, eserler üzerinde metrik, ritmik, metronomik tespitler yapılmıştır.

Elde edilen kaynaklar konu hakkında açıklayıcı önemli bilgiler verse de, bu alanla ilgili var olan güncel ve geçmişteki kaynakların daha geniş bir araştırma grubu ile uzun süreli ve sabırlı bir çalışmaya ihtiyacı olunacağı kanaati oluşmuştur. Bu bağlamda özellikle serbest ritimli ezgilerdeki incelemelerde genel kanı yaratabilecek sonuçlar, karma yapıdaki eserlere ait metronomik tespitler ve TRT THM repertuarındaki ritmoloji ile ilgili bazı yazım eksiklikleri bulunan türkülerde düzeltmelere gidilerek ortak bir yazım anlayışı ortaya konulmuştur.

Trabzon halk müziğinin zengin ritmik yapısıyla ilgili bilgi ve bulgu eksikliklerinin giderilmesi, çalışmamızın ana hedeflerindendir.

2- I. BÖLÜM

2.1. Ritim, Metrum, Ölçü Sayısı, Ölçü

Ritim, tek dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu, tartım, dizem. Çeşitli aletlere vurarak çıkarılan, düzenli ve akıcı seslerin oluşturduğu bütündür. Vurmalı çalgıların ve perküsyonun temelidir.

İnsandaki ritim duygusunu, “bir vuruş, bir gürültü ya da bağırışın tekrarından ve simetrisinden doğan haz” biçiminde tanımlayabiliriz. Doğadan aldığımız en kesin mesaj ritimdir kuşkusuz. Simetri, tekrar, düzenli tekrar, yankı... Görünüştaki dağınıklığa karşın her şey tamamen ölçülüdür. Gece ve gündüz, mevsimler, üreme, filizleme, çiçek açma, solma, yaşam ve ölüm... Hepsi kesin bir disipline boyun eğer. Bu da insanoğluna, doğanın ve kendi mekanizmasının ritimlerle çevrili olduğunu kısa sürede kavratmıştır.[1]

“Evrende her şey, düzenli hareket halindedir. Yani evrenin hareketi ritmiktir. Ritmin durduğu yerde veya bozulduğu yerde yaşam biter. Ritim, Latince de akış demektir. Hareketin durması, akışın kesilmesi, ritmin durmasıdır.

Evrenin sürekliliği, hareketin ritmik yinelenmesine bağlıdır. Ritim, hareketin sayılarla anlatımıdır, bir sayı dilidir. Diğer bir tanımla, evrendeki her hareket sayılarla açıklanabilir: Güneşin hareketi, dünyanın hareketi, mevsimlerin tekrarı, gece gündüz, gibi.

Güneşin dairesel ritmik hareketi ana ritimdir ve biz, bu ana ritme bağlı olarak ortaya çıkan bir dizi ritim yumağının içerisinde yaşamaktayız. Biz bu ritimler yumağına bağımlı olarak dünyaya geldik. Evrendeki bu ritmin devamını kendi bedenimizde ve algılama yapımızda görmekteyiz.

Evrendeki hareketin tutarlılığı insanda güven duygusu yaratır. Örneğin, güneş her gün doğar; tutarlı ve kararlı hareket eder. Onun bir gün doğmayacağını düşünmeyiz, ona güveniriz. Güneşin her gün aynı yerden, aynı saatte doğacağı üzerine sayılarla

ifade edebileceğimiz planlar yaparız. Bu plan güneşin ritmik hareketinden kaynaklanan güven duygusu üzerine kurulmuştur.

Güneş eğer bir gün doğmazsa tüm yaşam biçimlerimiz alt üst olur. Ya da her gün bir başka saatte doğsa, onu anlamakta zorluk çekeriz, algılayamayız, matematiksel olarak durumu açıklayamayız. Hareketin ritmik olmaması onunla ilgili varsayımlar yapmaya engeldir. Hayatımıza şekil veren şey evrendeki ritmik hareket ve onun tutarlılığıdır.

Evrendeki hareketin bir ritmik düzen içerisinde olduğunu kitaplar yazmasa da bunu günlük yaşantımızda algılarız. Gece ve gündüzün sürekliliğini düşünelim: Gece uyur; gündüz uyanır, işlerimizi yaparız. Biyoritm denilen bedenimizin iç ritmi buna ayarlanmıştır. Uyku düzenimiz bozulduğunda buna bağlı diğer ritimler de bozulur; adımlarımız dengesizleşir, kaslarımızı toparlayamayız, dengesiz duruşlar alırız vb.

Doğada birbirinin yaratıcısı olan veya birbirinin tamamlayıcısı olan ritimlerin beraberliğindeki uyum, ahenktir, estetikdir. Doğa ile baş başa kaldığımızda bize huzur veren, “Ne kadar güzel!” dedirten, hissettiğimiz bu olağanüstü ritmik uyumdur. Bize güven, yaşama gücü veren, kendimizi dinlenmiş hissettiren, bu ahenk, estetik bütünlük, denge, ritmik uyumdur.

Müziğe gelince; müzikteki ritim ve melodi doğayla bire bir örtüşen güçlü duyguları bize verir; tutarlılık, güven, denge, estetik, uyum.”[2]

Ritim; müzikte ses değerlerinin mantıklı ve örgütlü sıralanmasına denir.

Poliritmik; İki ya da daha fazla ritmin aynı anda akışıdır.

Tipik örnekleri

- A- İki ya da daha çok ritmin ses değerlerinin bölünerek hareket etmesinden meydana gelen poliritmik
- B- Eşit değerlerden meydana gelen bir hareketin iki veya daha çok sesin arasında paylaşılmasından oluşan poliritmik (komplementer ritim)
- C- Partiler arasında ritmik çelişki. [3]

Metrum; Eşit süreli güçlü ve zayıf zamanlardan oluşan metrik grupların zaman içerisinde periyodik olarak sıralanmasından meydana gelen nabız sistemine denir.

Metrik zamanların sayısına göre 2,3 zamanlı metrumlar “basit metrumlar”, iki veya daha çok metrumun birleşmesinden oluşan metrumlara “bileşik metrumlar” denir [3].

Bileşik metrumları oluşturan basit metrumların güçlü zamanları değerlerini korurlar. Bileşik ölçüdeki ilk basit metrumların güçlü zamanı ikinciye göre daha kuvvetlidir. Güçlü zaman sıralaması ilk vuruşlardan bileşenlere doğru azalarak devam eder.

Düzenli Ölçü Sayıları; Eşit basit ölçü sayılarının oluşturduğu bileşik ölçü sayılarıdır. Ör; $2/4+2/4=4/4$, $3/4+3/4= 6/4$, $3/8+3/8+3/8=9/8$ gibi...

Karma(düzensiz) Ölçü Sayıları; Farklı basit ölçü sayılarından oluşan bileşik ölçü sayılarına denir. Ör; $2/4+3/4=5/4$, $2/8+2/8+3/8= 7/8$, $2/8+2/8+2/8+3/8= 9/8$ lik gibi...

“Birçok ülkenin halk müziğinde eşit bölümlü olmayan ve çok hızlı tempolarda (dakikada 180 metrik zamandan fazla) icra edilen danslar ve türküler vardır. Bunların ayrı ayrı metrik zamanlarını vurmak veya saymak uygunsuz hatta imkânsızdır. Bu durumda her metrik zamanın yerine bileşik ölçü sayısını oluşturan her basit birimini vurmak veya saymak gerekmektedir.

Halk müziğinde çeşitlilik, bileşik ölçü sayılarını oluşturan basit ölçü sayılarının şekli ve çokluğu haricinde, birbirlerine göre yerleşim sıralarından da meydana gelmektedir” [3].

Trabzon müziğinin metrik yapısı, çoğunlukla ana ve birleşik ölçülerin oluşturduğu çok hızlı tempolarda icra edilen müzikler olduğundan, notalamada ve metrik yapıyı doğru tespit etmede, bu alanda çalışma yapacak sanatçı, akademisyen ve araştırmacı kişilerin katkılarının çok önemli olacağını ön görüyoruz.

Değişen ölçü sayılarının oluşturduğu eserlerin örneklerine çok fazla rastlanılmamasına rağmen, halk oyunları eserlerinde daha çok olduğu görülmüştür.

Metrik Zamanların ve Öğelerin Bölünmesi

“Herhangi bir metrik zaman daha küçük değerlere bölündüğünde, bölünen parçaların ilki, bir sonrakine göre metrik bakımdan daha güçlü ve daha ağırdır.

Aynı şekilde bölünmüş güçlü veya zayıf bir zamanın herhangi bir parçasını kendi içinde tekrar bölersek elde edilen değerlerin birincisi, ikincisine göre metrik açıdan daha güçlüdür” [4].

2.2 Metrik Yapı

“Doğu Karadeniz yöresel melodilerinin en belirgin özelliklerinden biride temponun hızıdır. Söz gelişi, notaya aldığımız parçalardan bazılarının birim zaman içindeki ölçümleri:

M.363(Yaz başı geldi gene)

M.370(Kar yağayı yağayı)

M.470(Sabahtan kalkası yok)

M.480(Gittim yârin evine)

M.495(Ayşe tütün dikeyi)

M.504(Yaylanın çümeninde)

Şüphesiz, melodilerde kısa ritmik değerlerin hâkim olması; kemençe, tulum, kaval ve cura zurna gibi çalgıların teknik imkânları, bu yüksek rakamların ortaya çıkmasında etkindir. Bu sonuç, ülkemizde temposu en yüksek parçaların, Kerkük ve Doğu Karadeniz yöresinde yaygın olduğunu göstermektedir” [4].

2.2.1 Usûl yapısı

“Yakın zamana kadar notaya alınarak yayımlanmış Trabzon bölgesi türkülerinin 2, 4, 5, 7, 9, 10 ve 12 zamanlı usûllerde olduğu görülür. 2 ve 4 zamanlı usûller “Sallama ve Kol Havası (Kol Bastı Havası)” gibi parçalarda, Orta Anadolu-Doğu Anadolu karakteri taşıyan bazı türkülerde; 5, 7, 9 ve 10 zamanlı aksak usûller “horon havaları, karşılamalar ve atma türkülerde” bolca kullanılmıştır.

Aksak usûllerin çok önemli bir yeri vardır. Bölgenin en karakteristik ritimleri genelde aksak usûllerdir. 12 zamanlıya kadar tespit ettiğimiz aksak usûller, ölçülendirmeler ve bunlardaki ritmik birleşimler, mertebeleri ile şunlardır.

$$5 [2+3] / 8$$

$$7 [3+2+2] / 8$$

$$7 [2+2+3] / 8$$

$$7 [3+2+2] / 16$$

$$7 [2+2+3] / 16$$

$$9 [3+2+2+2] / 8$$

$$9 [2+2+2+3] / 8$$

$$9 [2+3+2+2] / 8$$

$$9 [3+2+2+2] / 16$$

$$9 [2+3+2+2] / 16$$

$$10 [2+3+2+3] / 8$$

$$12 [3+2+2+2+3] / 8$$

Bölge musikisinin en önemli özelliklerinden biri de birim zaman içindeki ritimlerin hızlı akışlarıdır. Yakın tarihe kadar pek fark edilmeyen ve bu yüzden melodilerin notaya tespitinde yanlışlıklar yaratan hızlı, ritmik akışların, zaman içinde, bünyesinde zengin ritmik bileşimler barındırdığı ortaya çıkarılmıştır. Son on yılda fark edilen yeni usûl ve ritimler –bilhassa aksak usûl ve ritimler– bu hızlı tonlama melodilerden tespit edilmiştir. 17, 18 hatta 19 zamanlı usûllere de rastlanmıştır. Bunların ritmik kuruluşları şöyledir.

$$17 [(2+2+2+3) + (3+2+3)] / 16$$

$$17 [(2+2+2+3) + (3+3+2)] / 16$$

$$18 [(2+2+2+3) + (2+2+3+2)] / 16$$

$$18 [(2+2+3+2) + (2+2+2+3)] / 16$$

$$18 [(2+2+2+3) + (2+2+2+3)] / 16$$

$$18 [(2+2+3+2) + (2+2+3+2)] / 16$$

$$18 [(3+2+2+2) + (2+3+2+2)] / 16$$

$$18 [(2+3+2+2) + (3+2+2+2)] / 16$$

$$19 [(2+3+2+2) + (2+3+3+2)] / 16$$

Ritmik değişimler dışında, ezgilerin bir başka metrik özelliği de usûl değişimleridir. Aynı ölçü ile başlayıp aynı ölçü ile sona erdiği halde, usûl yapısı içerisinde, ritmik kuruluşun sürekli değiştiği türkü ve ezgilerde mevcuttur. Bunun dışında aynı ölçü ile

başlayıp farklı ölçülerle devam eden ya da biten türküler de mevcuttur. Bu özellikler, Karadeniz halkının ritim kullanma keyfiyetini ve zevkini yansıtan güzel örnekler olarak bolca görülmektedir” [4].

2.3 Trabzon’un Müzik Yapısı İle İlgili Çeşitli Görüşler

Ahmet Adnan SAYGUN’ a göre; Trabzon’da sahilde söylenen havalara “yalı havası”, iç yerlerin türkülerine “ova havası”, irticalen atışmaya başlamasına da “koşma” denir. Yörede halka halinde oturarak söylenen türkülere *oturak havası*, başı serbest ritimli türkülerin ardından çalınan usullü parçaya da *doğraması* adı verilir. Trabzon’da melodi anlamında “kayda / kayıda / gayda / gayde” tabirleri vardır. Kayda bir çalgı tarafından seslendiriliyorsa *kemençe kaydası*, *tulum kaydası*, *kaval kaydası* gibi çalgı adıyla herhangi bir yöreye ait olduğu belirtilecekse *Beşikdüzü kaydası*, *Akçaabat kaydası* gibi yer adıyla birlikte söylenir.

Trabzon yöresinden derlenmiş sözlü ve sözlü çalgısal melodiler incelendiğinde, biçim yönünden büyük benzerliklerle karşılaşmıştır. Trabzon türküleri nazım biçimi olarak esasta dörtlüklere dayanır. Dörtlüklerin çoğu mani tarzında ve bağlantısızdır. Bağlantı mani dörtlükleri de vardır. Bağlantısız mani dörtlüklerin art arda bağlandığı destanlarda melodik biçim, genellikle (a+b) şeklinde iki bölmelidir. Ancak biçim, güftenin uzunluğu ile bağlantılı olarak değişmektedir [5].

Şehir musikisinde, halk musikisi örneklerinin aksine, kırsal kesim halk musikisi içindeki vokal parçalarda süslemeler ve heceler üzerinde nağme yaparak okuyuşlar fazla görülmez. Tempo ve kısa melodiler buna engel olur. Bu çeşit okuyuşlar, ağıtlarda ve yol havalarında görülür. Horon havalarında, melismatic okuyuşlardan ziyade, syllabic bir okuyuş tarzı hâkimdir. Trabzon bölgesi türkülerinin 2, 4, 5, 7, 9 ve 12 zamanlı usullerde olduğu görülür. 2 ve 4 zamanlı usuller “Sallama ve Kol Havası” gibi parçalardan ayrı olarak “horon havaları, karşılamalar ve atma türküler” den bolca kullanılmıştır [5].

Prof. Dr. Sabri YENER’ e göre; Karadeniz müziği çok ritmik, hareketli ve kısa ezgilerden oluşmuştur. Çağdaş insan; hızlı çalışan, düşünen, eğlenen ve yaşayan kişilerden oluşmaktadır. Çağdaş insanın ruhuna da yansıyan hızlı yaşamı, müzikte ağır ve uzun formlu eserlerden çok, hareketli ritimlere sahip müziklere daha uygun düşüyor. Bu insanlar (Anlatmak istediğini çok kısa ve özlü anlatma) eğilimlerini

müzikte, Karadeniz türküleri veya Karadeniz türküleri tarzındaki eserlerle karşılaşmaktadırlar.

Karadeniz türkülerinin sözleri de, anlaşılması kolay ve espri yüklüdür. Fıkralarımızdaki incelik ve Karadeniz insanının kıvrak zekâsı türkülerimize de yansımıştır. İnsanlar yorucu iş hayatından sonra müzikte, hareket ve espriyi tercih etmektedir

Karadeniz ezgi ve ritimleri, dünya üzerinde çok ayrı bir özellik taşımaktadır. Söz gelimi 7 zamanlı havalarımız çok hızlı bir tempoda çalınır ve söylenir. Bu açıdan Karadeniz yöremiz, özellikle Trabzon ve çevresinin horonu dünyada ayrı bir yere sahiptir. Horon ritmi de diyebileceğimiz bu ritmin kaynağı, Doğu Karadeniz ve özellikle Trabzon'dur. Karadeniz ezgilerinde makam çeşitliliği de vardır. Tüm özellikleriyle Karadeniz türküleri artık, senfonik eserlerden popüler müziğe kadar her türlü müzikte aranan ve tercih edilen bir malzeme olmuştur. Birçok çağdaş çok sesli Türk müziği eserlerinde horon ritmini mutlaka bulursunuz.

Popüler müzik türlerinde ritim ön plandadır. Karadeniz türküleri de bu türler için güzel bir kaynaktır. Çoğu kez caddede, otomobilinin teybini yüksek sesle açarak Batı kaynaklı pop müzik dinleyen, ancak alışılmış birkaç ritmi kuvvetli bir şekilde seslendiren gençlerin durumunu düşündükçe, dünyada en zengin ritmik özelliğe sahip olan Türk müziğinin yeteri kadar kullanılmayışından ve gençlerimizin buna yabancı kalmasından hayıflanıyordum. Son zamanlarda Karadeniz ezgi ve ritimlerinin piyasada yaygınlaşması bu açıdan olumlu bir gelişmedir [6].

Trabzon da sözlü, çalgısal ve sözlü çalgısal olarak üç şekilde müzik yapılır. Oyun müzikleri çalgısal ve sözlü çalgısal, diğer konulu (aşk, ayrılık, gurbet, kişilere yakılan türküler, yayla türküleri, atma türküler. v.s) sözlü çalgısaldır. Çalgı, çoğunlukla kemençe olmasına rağmen, zurna-davul ikilisi ile ve çok az olmasına rağmen kavala eşlik edilerek de türkü söylenmektedir. Ağıtlarda, gelin ağlatma havalarında, kına yakma törenlerinde çalgı kullanılmamaktadır.

Özellikle horon müziklerinde ezgilerin ritmik ve melodik yapıları daha karmaşık ve değişken olmakla birlikte, ton değişikliği ve usul değişikliğine de rastlanmakta, okuyucunun zevkine göre serbest ritimli bir biçimde de bitirilebilmektedir. Okuyucuların söyleme hâkimiyetine veya ritmik algısına göre tempoda bazen aksaklıklar veya esneterek okumalar görülebilmektedir.

Değişkenliği takip edecek bir notalama yapabilmek için çok dikkatlice ve tekrar tekrar değerlendirme yapılmalıdır. Bu değişkenlikler Karadeniz müziğinin metrik yapısı içindeki ritmik değişkenliklerin ve zenginliklerin bir göstergesidir.

2.3.1 Arşivlerinden Yaralanılan Kişilerin Metrik Yapı Hakkındaki Görüşleri

İhsan EYÜBOĞLU (Akmesut Köyü/ Maçka): İlkokuldan itibaren müzikle iç içe olan EYÜBOĞLU, TRT'nin 1975'te açtığı “Bölge Sanatçıları” sınavında 1. olmuş ve Ankara radyosunda bant yapma hakkını kazanmış. Trabzon Belediyesi THM korosunun şefliğini yapıyor. Ürettiği eserlerin metrik yapısı genellikle; 4/4'lük, 2/4'lük ve 7/8'lik ve 5/8'lik üsullerden oluşuyor. Maçka köy türkülerini okuyor.

Trabzon bölgesi türküleri hakkındaki yorumu

“Geçmişle günümüzü kıyasladığımızda türkülerin hızları artmıştır. Eski yorumcular *aşk, sevd, ağıt, gurbet* gibi gerçekçi duygularla türküler yakarken, günümüzde halk oyunlarına dayalı türkü söyleme biçiminin öne çıkması, görselliğe dayalı atma türkü anlayışını geliştirmiş ve bu da duyguyu gerçekçilikten uzaklaştırmıştır.

Üretimin vardır; fakat denetim yok denecek kadar azdır. Bu yüzden türküler yozlaşmış ve popülizme kaymıştır. Yeni türkülerde duygudan çok, görsellik ön plana çıkmıştır.”

Kolbastı oyunu ile ilgili yorumu

“Kolbastı oyunu, Trabzon kol havasıdır. Kolbastı ise bunun hızlandırılmış ve kalıplanmış yorumudur. Giresunlu TRT sanatçısı Nejat BUHARA türküyü derlediği için Giresun' a ait olduğu söylene de, Kolbastı oyunu Faroz Mahallesi'nin oyunudur”. [7]

Kemal AKBULUT (Akbulut Kasetçilik/ Akçaabat): 1978 den bu tarafa arşivleme ve stüdyo kayıtlarla uğraşıyor. Yöre sanatçılarına 25 yıldır albüm yapıyor. 65 e yakın kişiye albüm yaptı.

Günümüzdeki Trabzon türküleri ile ilgili yorumu

Üreten sanatçıların çok azaldığını, son 20 yıldır teknolojinin artması ile temponun hızlandığını, ticari düşünüldüğünü, kemençeyi öğrenmek isteyenlerin ve çalanların arttığını, bunların yanında da kemençe, davul ve kaval çalgıcılarının teknik olarak iyi düzeyde olduklarını söylemiştir. [8]

3- II. BÖLÜM

3.1 Usûl, Ölçü ve Düzüm Yapılarına Göre Metrik Saptamalar

Çizelge 3.1: 2 ve 4 zamanlı ana usûllerde örnek türküler

ANA USÛLLERE GÖRE METRİK SAPTAMALARI				
METRİK YAPI	ÖLÇÜ RAKAMI	TÜRKÜ İSMİ	YÖRESİ	TÜRKÜNÜN BULUNDUĞU KAYNAK
2 ZAMANLI	2/4	BEL BAĞIMIN TOKASI	TRABZON	TRT THM YAYINLARI
	2/4	BEN BİR YÂRİN BAKIŞINA	TRABZON	TRT THM YAYINLARI
	2/4	GİZ SANA DEMEDİM Mİ	AKÇAABAT	TRT THM YAYINLARI
	2/4	TRABZON'UN ETİRAFI	TRABZON	TRT THM YAYINLARI
	2/4	SALLAMA(ERKEK HORONU)	AKÇAABAT	SELİM CİHANOĞLU ARŞİVİ
	2/4	KIZ HORONU	SÜRMENE	SELİM CİHANOĞLU ARŞİVİ
	2/4	GENÇLİK KUŞ OLDU UÇTU	MAÇKA	KEMAL AKBULUT ARŞİVİ
4 ZAMANLI	4/4	KOL BASTI	TRABZON	TRT THM YAYINLARI
	4/4	KARŞI BERİ MEZERE	AKÇAABAT	TRT THM YAYINLARI
	4/4	KUKO DALDAN AŞAĞI	MAÇKA	TRT THM YAYINLARI
	4/4	MAÇKA YOLLARI TAŞLI	SÜRMENE	TRT THM YAYINLARI
	4/4	GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ	MAÇKA	TRT THM YAYINLARI
	4/4	GÜLHANIM DEDİKLERİ	BEŞİKDÜZÜ	TRT THM YAYINLARI
	4/4	SALLAMA(ERKEK HORONU)	AKÇAABAT	SELİM CİHANOĞLU ARŞİVİ
	4/4	AKSU DERESİ TAŞLAR	SÜRMENE	KEMAL AKBULUT ARŞİVİ
	4/4	SÜRMENEM ÇOK ŞİRİNSİN	SÜRMENE	KEMAL AKBULUT ARŞİVİ
	4/4	AYAĞIM KAYA KAYA	VAKFIKEBİR	KEMAL AKBULUT ARŞİVİ

2 ve 4 zamanlı metrik yapıdaki türküler daha çok şehir türkülleri olarak görülmekte ve bunların kırsala ait örnekler içerisinde yok denecek kadar az olması da başka bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Metronom hızı olarak en düşük metronomum 2 ve 4 zamanlı metrik yapıda olduğu fakat bu türkülerde de M: $\text{♩} = 180$ 'e ulaşan örneklere de rastlamaktayız.

Çizelge 3.2: 5, 7, 9 ve 10 zamanlı metrik saptamalar

BİRLEŞİK USÛLLERE GÖRE METRİK SAPTAMALAR				
METRİK YAPI	ÖLÇÜ RAKAMI	DÜZÜM YAPISI	TÜRKÜ İSMİ	YÖRESİ
5, 7, 9 ve 10 ZAMANLI	5/8	2+3	GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ	MAÇKA
	5/8	3+2	İSKEFİYE HORON	TRABZON
	5/8	(3+2), (2+3)	AYAĞINA YEMENİ	KARADENİZ
	7/8	2+2+3	OY ÇALAMADIM GİTTİ	SÜRMENE
	7/8	3+2+2	ÇAY ELİNDEN UYANI	TRABZON
	7/16	2+2+3	GELİN AĞLATMA HAVASI	AKÇAABAT
	9/8	2+2+2+3	ASO SALLAMASI	SÜRMENE
	9/8	2+3+2+2	SALLAMA	SÜRMENE
	9/16	2+2+3+2	HORON KURMA	AKÇAABAT
	9/16	2+3+2+2	HORON KURMA	AKÇAABAT
	10/8	2+3+2+3	GEMİLER GİRESUNE	TRABZON
	10/8	3+2+3+2	ÇIKTIM DÜZLERDEN DAĞA	TRABZON
	10/8	(2+3+2+3), (3+2+2+3)	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	TRABZON

Trabzon türkülerinde 5 zamanlı metrik yapılara ait örneklerden 5a (3+2) düzum yapısına çok az rastlanılmaktadır. 5 zamanlı metrik yapıda genellikle 5b (2+3) düzümlü türküler hâkim ve bu türkülerin hızları orta ve düşük metronoma sahip türküler olarak görülmektedir. 7b ve 9a düzumlerinin örnekleri ile karşılaşmadık. 6 ve 8 zamanlı metrik yapılara ait türkü örneklerine karma yapılar içindekiler hariç rastlanılmadı. Metrik yapılarıdaki özellikleri itibari ile türkülerin sınıflanması

genellikle; Sürmene oyunlarında 9 zamanlılar, atma türkülerde ve oyunlarda 7 zamanlılar; sözlü türkülerde 5 ve 10 zamanlılar şeklinde görüldü. Horonlara ait türkülerin Akçaabat'ta ve Sürmene'de yoğunlaştığı, atma türkülerin Maçka ve Sürmene'de yoğunlaştığı, 2 ve 4 zamanlı türkülerin (Trabzon merkez) şehir bölgesinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Çizelge 3.3: 12, 14, 15, 18 Zamanlı ve karma yapıda olan türkülerin metrik saptamaları

12, 14, 15, 18 ZAMANLI TÜRKÜLERİN METRİK SAPTAMALARI				
METRİK YAPI	ÖLÇÜ RAKAMI	DÜZÜM YAPISI	TÜRKÜ İSMİ	YÖRESİ
12, 14, 15, 18 VE KARMA ZAMANLAR	12/8	3+3+3+3	YAYLANIN ÇİMENİNDE	MAÇKA
	14/16	2+2+3+2+2+3	EVLERİNİN ÖNÜNDEN	AĞASAR
	15/16	2+2+2+2+3+2+2	OMUZUNDA BAL KABİ	SÜRMENE
	18/16	3+2+2+2+2+3+2+2	HABURADAN GÖRÜNÜR	TRABZON
	KARMA YAPIDA TÜRKÜLERİN METRİK SAPTAMALARI			
	ÖLÇÜ RAKAMI	DÜZÜM YAPISI	TÜRKÜ İSMİ	YÖRESİ
	12/8, 9/8	3+2+2+2+3	BÖYLEDİR YAR BÖYLEDİR	TRABZON
		3+2+2+2		
	7/8, 2/4	2+2+3	GEMİCİLER KALKALIM	TRABZON

	2/4, 7/16	-----	SIVA SIVA- PARMAK UCU DOLDURMA	AKÇAABAT
		2+2+3		
	5/8, 7/8, 9/8, 8/8	2+3	TRABZONDAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR	TRABZON
		2+2+3		
		2+3+2+2		
		3+2+3		

Zengin ve genellikle aksak metrik yapısı içerisindeki Trabzon türkülerinde, karma ritmik yapıya ait örnekler azımsanmayacak kadar vardır. Özellikle horonlarda (halk oyunlarında) metronomun hızlandığı durumlarda ve atma türkülerin serbest açışlarına bağlantı yapılarak hızlanıp bitirme aşamalarında, karma yapının örneklerini görmemiz mümkün oluyor. Bunu, Trabzon insanının; değişken, dinamik ve durağanlıktan uzak yapısına benzetmek, hatta onunla örtüştüğünü söylemek doğru olur. 11, 13, 16, zamanlı örneklere rastlanılmamıştır.

Metrik yapıdaki örneklerin büyük çoğunluğunu; basit ritmik yapıda olanlar (2, 3, 4 zamanlı) , 5, 7, 9 zamanlı ve katları şeklinde (10, 14, 18) olanlar olarak genellemek yanlış olmaz. 12 ve 15 zamanlı örneklerden birer tane bulunmuş, 6, 8, 11, 13, 16, zamanlı örneklere hiç rastlanılmamıştır.

3.2 Serbest Ritimli Ezgilerin Ritmik Analizleri

Serbest ritimli Trabzon türkülerinin ritmik analizinde, “giriş ezgilerinde kullanılan ortak yapılar, tekrarlanan ara ezgilerdeki ortak yapılar, ara bağlantı ezgileri, 2. , 3. seslere bağlantı ezgilerindeki ritmik yapılar ve karar sesine varış ezgisi ya da karar sesi ezgilerindeki ritmik yapılar” olarak ayrıştırılmıştır.

Buna göre; derlenen türkülerdeki ritmik yapılar, içinde “ortak yapılarda” değerlendirilmek üzere aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

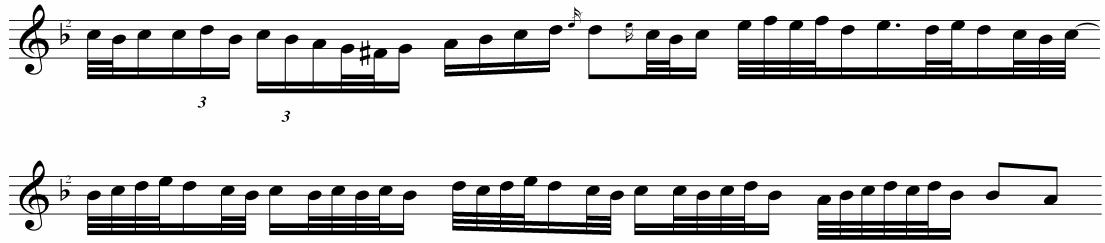
YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: ASLAN KAHRİMAN

DERLEYEN: SELİM CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

GELİN ALMA HAVASI

Şekil 3.1: Gelin Alma Havası

GİRİŞ EZGİSİ	RİTMİK DAĞILIMI
TEKRARLANAN ARA EZGİLER	RİTMİK DAĞILIMI
ARA BAĞLANTI EZGİLERİ	RİTMİK DAĞILIMI
2. VE 3. SESLERE BAĞLANTI EZGİLERİ	RİTMİK DAĞILIMI
KARARA HAZIRLIK EZGİSİ	RİTMİK DAĞILIMI

Şekil 3.2: Gelin Alma Havası ritmik analizi

YÖRE: TRABZON
KAYNAK KİŞİ: HÜSEYİN KÖSE

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

♩ = 160

TAMZARA

SAZ. _____

OY TAM ZA RA NIN Ü ZÜ MÜ DİN LA DA BE NİM SÖ ZÜ MÜ EY EY

Şekil 3.4: Tamzara türküsü

TEKRAR EZGİSİ

RİTMİK YAPISI

ARA BAĞLANTI EZGİSİ

RİTMİK YAPISI

KARARA VARİŞ EZGİSİ

RİTMİK YAPISI

Şekil 3.5: Tamzara türküsünün ritmik analizi

YÖRE: AKÇAABAT/TRABZON

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

KAYNAK KİŞİ: HAVVA CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 1993

GELİN AĞLATMA HAVASI (İLAHİSİ)

The musical score is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It consists of four lines of music. The first line has two vocal parts: 1. EL LAH EL LAH SU BAN EL LAHEL LAH EL and 2. CA NIM SA NA KUR BAN EL LAHCA NIM SA. The second line starts with a triplet of eighth notes (LAH NA) followed by SU BAN EL LAH, then GE LİN AĞ LAR YAŞ. The third line starts with Lİ YAŞ Lİ GİT MEM DER DE SAL LAR BA Şİ. The fourth line starts with GİT MEM DER DA SAL LAR BA Şİ. The score ends with a double bar line.

1.EL LAH EL LAH SU BAN EL LAHEL LAH EL
2.CA NIM SA NA KUR BAN EL LAHCA NIM SA

LAH NA SU BAN EL LAH GE LİN AĞ LAR YAŞ

Lİ YAŞ Lİ GİT MEM DER DE SAL LAR BA Şİ

GİT MEM DER DA SAL LAR BA Şİ

Şekil 3.6: Gelin Ağlatma İlahisi

The rhythmic analysis is presented in four rows, each showing a melodic line and its corresponding rhythmic pattern. The first row is labeled 'GİRİŞ EZGİSİ' and 'RİTMİK DAĞILIMI (GİRİŞ)'. The second row is labeled 'TEKRARLANAN EZGİ' and 'RİTMİK DAĞILIMI (TEKRARLANAN)'. The third row is labeled 'KARAR EZGİSİ' and 'RİTMİK DAĞILIMI (KARAR)'. The fourth row is labeled 'KARARA VARIŞ EZGİSİ' and 'RİTMİK DAĞILIMI (KARARA VARIŞ)'. The rhythmic patterns are shown as vertical lines of varying heights on a horizontal staff, indicating the duration of each note.

GİRİŞ EZGİSİ RİTMİK DAĞILIMI (GİRİŞ)

TEKRARLANAN EZGİ RİTMİK DAĞILIMI (TEKRARLANAN)

KARAR EZGİSİ RİTMİK DAĞILIMI (KARAR)

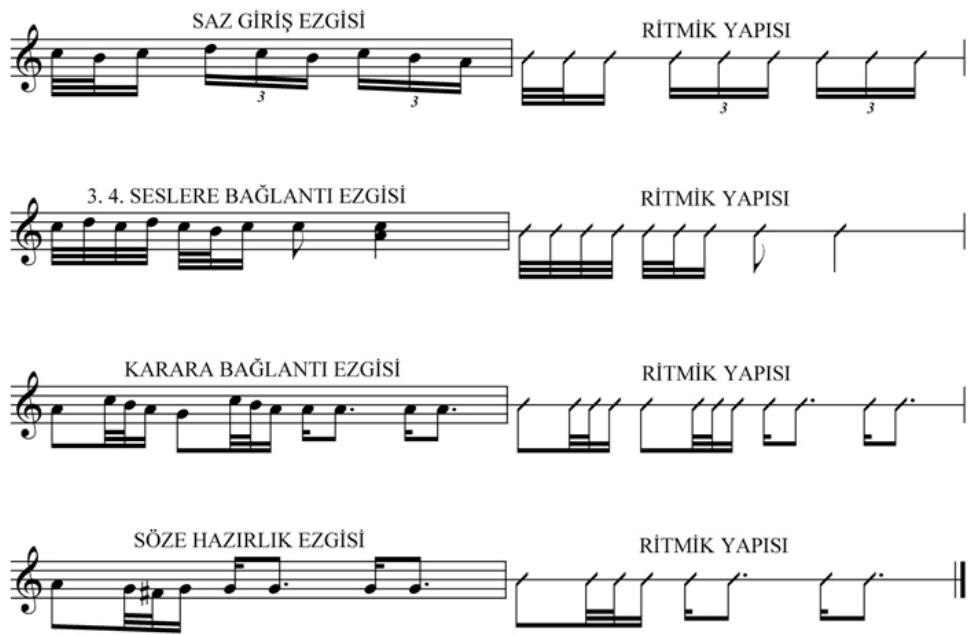
KARARA VARIŞ EZGİSİ RİTMİK DAĞILIMI (KARARA VARIŞ)

Şekil 3.7: Gelin Ağlatma İlahisi ritmik analizi

3.2.1 Serbest ritimli ezgilerdeki ortak yapıların tasnifi

Derlenen serbest ritimli Trabzon türkülerinin ezgi akışında, yukarıda saydığımız analiz başlıklarında kullanılan ortak yapılar, aynı ritmik dağılımı göstermiş; ana özellikleri ile aşağıdaki tabloda değerlendirilmiştir.

Burada sadece serbest ritimli olanlarda değil, serbest başlayıp kırık hava şeklinde devam eden türkülerde de serbest bölümündeki özelliklerin, ölçü rakamlı bölümlerdeki akışta da bazı bağlantıların aynı ritmik özellikleri gösterdikleri saptanmıştır.

Şekil 3.8: Serbest ritimli türkülerdeki ortak ritmik yapılar

Trabzon bölgesindeki serbest ritimli ezgilerin eser içerisindeki akışları; giriş, güçlü derecelere bağlantı, söze hazırlık, karara varış gibi bölümlerde okuyucu ya da çalan kişiye ait yorum farklılıklarının dışında benzer kalıplarla yapılmış olduğu görülmüştür. Sözlü serbest ritimli ezgilerde karar sesleri genellikle 2. çizgideki sol, fa seslerine kadar inmiş, aynı ritmik kalıpla bağlantıya ulaşmış olduğu görülmüştür.

Kırık havaya giriş ezgisi olarak yapılan serbest ritimli sazlı açış ya da sözlü bağlantılarda da aynı kalıplar kullanılmış ve bu özellikle hançeresi kuvvetli seslerde tipik bir ritmik dağılım göstermiş, sazı kuvvetli olan yorumcularda da yukarıda örnekleri gösterilen yapıda kendini göstermiştir.

Serbest ritimli ezgilerin karara varışları ve atma türkü benzeri kırık hava türkülerine bağlanışlarında son heceler yayılarak uzatılmıştır. Ritmik akışın şekillenmesi son hecelerde sabit bir sesle düşük tempolu bir yapıya dönüşmüştür.

3.3 Davul ve kemençe ile çalınmış eserlerin ritmik partisyonları

Trabzon türkülerinde, kemençe ile icra edilenlerin ritmik analizleri yapılırken, başka bir vurmali çalgı eşliği olmadığından, ezgi akışı üzerinden değerlendirme yapılmış ve ölçü içinde eser boyunca tekrar eden kalıplar temel alınarak çalışılmıştır. Bu kalıplarda benzerlikler ve farklılıkların olduğu, ayrışmaların kemençeyi çalan sanatçıların yeteneğine ve ya bölgesel tavır farklılıklarına göre değişiklikler gösterdiği görülmüştür. Ölçülü eserler içerisinde bu ayrışma genellikle horonlarda yapılmıştır.

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

HORON KURMA
(ERKEK)

Şekil 3.9: Horon Kurma

DAVUL RİTMİ

KEMENÇE (EZGİYE GÖRE) RİTMİ

Şekil 3.10: Horon Kurma türküsünün ritmik yapısı

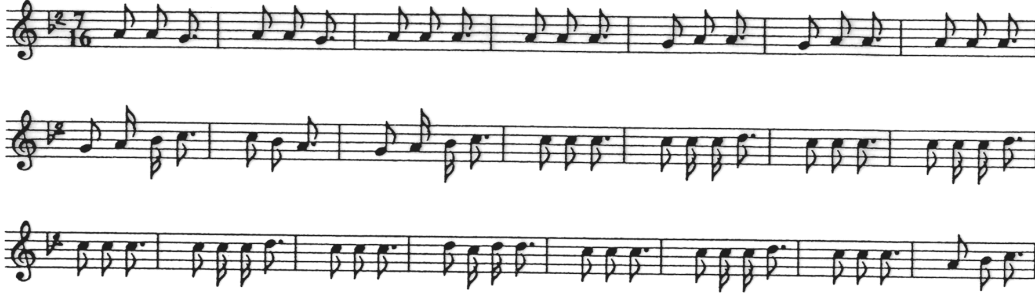
YÖRESİ
TRABZON /OF

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

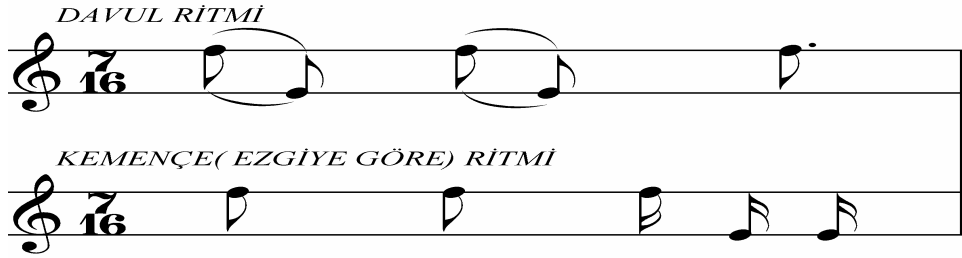
KİMDEN ALINDIĞI
CEMALETTİN BERBER

SIKSARA

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil 3.11: Siksara

Şekil 3.12: Siksara'nın ritmik yapısı

Davulun çalınışına göre tokmak ve çubuğun her iki yüzeye aynı anda vuruluşu bağlı olarak gösterilmiştir. Bu da yöresel ifadeyle “zıt-dum” veya “zat-dum” heceleriyle adlandırılmaktadır.

Kemençenin çalınışına göre yazılan ritimde ise yay çekilişinin vurguları dikkate alınmış ve ezgiye göre ritmik notalama yapılmıştır.

“Ritmik düzum” olarak belirtilmiş bölümde, ritim yapısı “düm-tek” lere ayrılmadan, ezgi ritmindeki tartıma göre yazılmıştır.

Sıksaradaki ritmik yapı, çoğunlukla sabit olarak devam etmekte, oyunun bazı bölümlerinde, çalan kişinin yeteneği ve isteği ölçüsünde zaman zaman ana yapıyı bozmayacak şekilde süslemelerle devam edebilmektedir.

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
HACI KAHVECİOĞLU

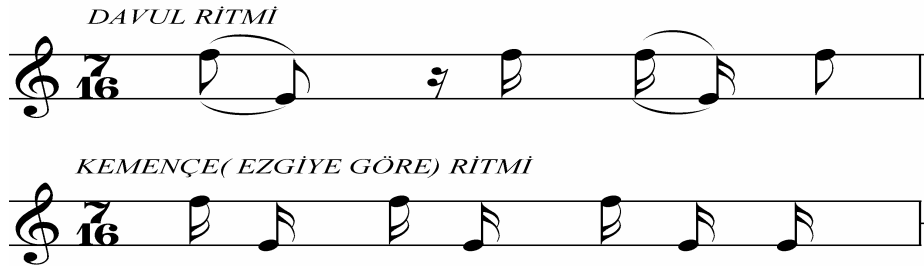
ATLAMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil 3.13: Atlama

Şekil 3.14: Atlama'nın ritmik yapısı

Davulla çalınan “atlama” oyununda, ilk iki sayılık vuruşta sıksarada da bahsedilen “zat-dum” kalıbı kullanılmıştır. Bu kalıp bağlı şekilde gösterilmiştir. İkinci vuruşta ise 1/16’lık sus ve tokmak vuruşunun gösterildiği 1/16’lık “düm” le devam etmiştir. Düzümün sonunda yer alan 3 vuruşluk yapıda ise, tokmak ve çubuğun davulun yüzeylerine aynı anda vuruluşu “zat” tabiriyle adlandırılmış ve düzum “düm” le tamamlanmıştır. Bu bölüm tekrarlanarak çalınmaktadır.

Kemençenin çalınışına göre yazılmış ritmik dağılımda ise, “düm-tek” le ifade edilen kalıplar biçiminde düzum şekli oluşmuştur. Sayısal dağılımı ise vuruşlara; 2(1+1) + 2(1+1) + 3(1+2) şeklinde ayrılmıştır.

3.4 Karma Ritmik Yapıda Eserlerin Ritmik Saptamaları

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞAT TEPE

**SIVA SIVA - PARMAK
UCU - DOLDURMA**

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil 3.15: Siva Siva – Parmak Ucu – Doldurma

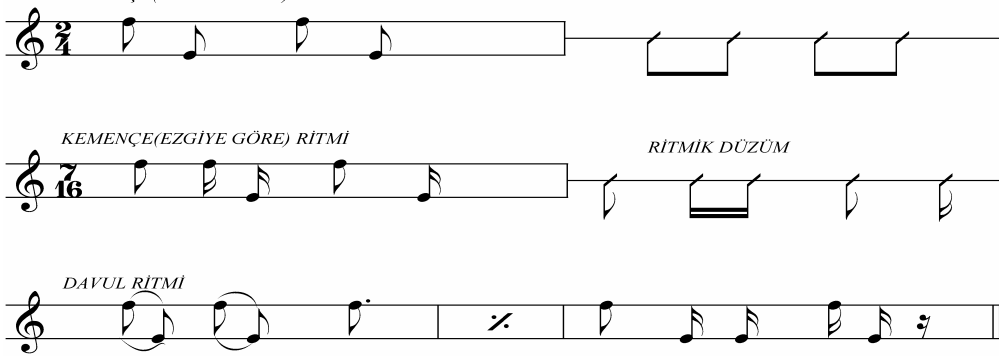
KEMENÇE(EZGİYE GÖRE) RİTMİ

RİTMİK DÜZÜM

KEMENÇE(EZGİYE GÖRE) RİTMİ

RİTMİK DÜZÜM

DAVUL RİTMİ

Şekil 3.16: Siva Siva – Parmak Ucu – Doldurma ritmik yapısı

Karma yapıdaki bu örnekte, kemençe çalınışına(ezgiye) göre ritmik dağılım; 2/4'lük ölçüde “düm-tek”, 7/16'lık diğer yapıdaysa düzum biçimi; $2 + 2(1+1) + 3(2+1)$ şeklinde görülmüştür.

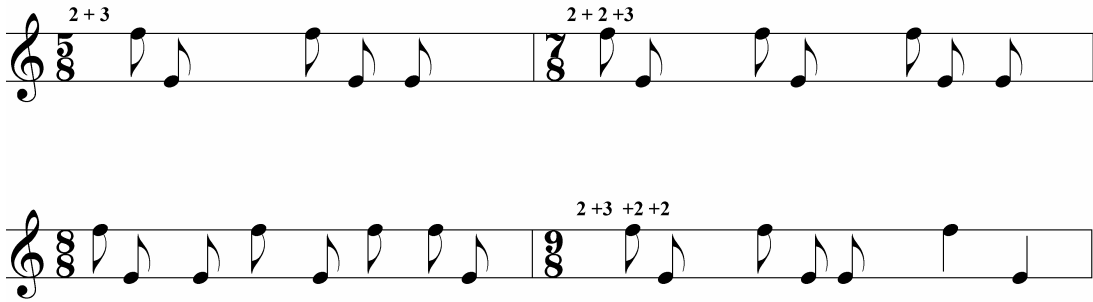
Davula göre yazılan ritmik yapıdaki düzum şekli ise tokmak ve çubuğun aynı anda vuruluşunu gösteren “zat-dum”(bas vuruş),”zıt-dum”(tiz vuruş) ve tokmak vuruşuyla sonlanan “dum”(3) la gösterilmiştir.

Ritmik yazılımda bağla ifade edilmiş yazım biçimi, bölgedeki karma yapıya ait türkülerde olsun, özellikle temposu yüksek çalınıştaki eserlerde olsun, davulla sıkça yapılmaktadır. Bu özelliği davuldaki çalınış tavrı olarak söylemek doğru olur.

TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR

Şekil 3.17: Trabzon'dan Çıktım Uzun Yazılar

Şekil 3.18: Trabzon'dan Çıktım Uzun Yazılar türküsünün ritmik yapısı

Kemençeye göre yazılan ritmik partide vuruşlar ezgi gidişindeki akışa göre yazılmışlardır. Ezgi akışındaki ritmik hareket yay hareketlerindeki kuvvetli zayıf zamanın tespiti ile yapılabilir. Kavalla çalınan eserlerin ritmik partiyonları genel akışı itibari ile zurna ile çalınan eserlerin partiyonları biçiminde süslemeli ve daha karmaşık biçimde görülmektedir.

Üflemeli çalgılardan kavalın çalındığı eserler genellikle Sürmene yöresinde yoğunlaştığından, metrik yapısı 9 zamanlı olanlardan oluşmakta ve vurmali çalgılarla bir arada kullanılmaması dikkat çekmektedir. Bu sebeple kavalla çalınan eserlerin ritmik partiyonlarının tespiti ezgiye göre belirlenebilmektedir.

Zurnanın kullanıldığı eserlerde, davulunda eşlik çalgısı olması sebebiyle, ritmik partisyonların tespitinde davul dikkate alınmalıdır.

Ritmik partisyonlarda en belirgin vurmalı çalgı olan davulun çalındığı eserlerde, tokmak ve çubuk vuruşları dikkate alınmış; tekrarlanan kalıplar örneklenmiştir. Karadeniz davulunun, çalan kişinin becerisine göre çok değişik partisyonlarla yazılması mümkündür. Fakat böyle bir tespit bölgenin genel tavrını değiştirmemekle birlikte, süsleme açısından zenginleştirme olarak kabul edilmelidir. Ana temanın

birçok halk oyununa eşlikte aynı olduğunu görmek, daha doğru bir tespit olacaktır.

Davul ritmine göre yazılan partide bağlı olan notalardan; **Düm**(üst çizgiye yazılan notalar) tokmakla vurulan kuvvetli zamanı, **Tek** (alt çizgiye yazılan notalar) çubukla vurulan zayıf zamanı ifade etmektedir. Bu her iki zamanda aynı anda uygulandığında **bağla** gösterilmektedir. Davulun bu vuruşunu horonlara ait örneklerde sıkça görmekteyiz. Yöresel tavrın örnek ritmik özelliklerinden sayılmaktadır.

Karma yapıda türkü örneklerine fazla rastlanmamakla birlikte genellikle halk oyunlarındaki figürlerin birbirine bağlantı bölümlerinde ortaya çıkmaktadır. Ritmin değiştiği ölçülerde özellikle oyunun son bölümlerinde metronom hızı artmaktadır. Metronom hızının arttığı halk oyunları eserlerinin metrik yapısı büyük çoğunlukla 7/16'lık ölçü rakamıyla sonlanmakta ve düzümleri 7b(2+2+3) biçiminde olmaktadır.

3.5 Tempo Olarak Analiz Ve Tasnif

Çizelge 3.4: Arşivlerden notalanan ve kişilerden derlenen türkülerin metronom süre değerlerinin tasnifi

Ölçü Sayısı	Türkü Adı	Yöresi	Metronom Değeri	Metronom Sayısı
4/4	AYAĞIM KAYA KAYA	MAÇKA		100
	AKSU DERESİ TAŞLAR	MAÇKA		96
	SÜRMENEM ÇOK ŞİRİNSİN	SÜRMENE		110
5/8	KUŞ KONAYI KONAYI	MAÇKA		234
	GECE ÇIKTIM DIŞARI	MAÇKA		224
	SİS DAĞI BAŞLRINDA	MAÇKA		216
	YOL GİDER Mİ GİDER Mİ	MAÇKA		300
	NE GÜZELDİR BİLSENİZ	MAÇKA		300
	GÜNEŞ ALITI GÜNEŞ	MAÇKA		360
10/8	İSMİNİ YAZDIRAYIM	AĞASAR		350
	BEN SENİ BİLİYİRİM	AĞASAR		360
	AĞASAR SALLAMA	AĞASAR		360
	AĞASAR KIZ HORONU	AĞASAR		360
	OYUN HAVASI	AĞASAR		360
	AKAYI TAŞLI DERE	MAÇKA		240
7/8	HABURASI NERESİ	TRABZON		400
	KALE ARKASI PAMUK	MAÇKA		380
	HABU FANI DÜNYANIN	SÜRMENE		400
	DERTLİYİM VEREMLİYİM	SÜRMENE		360
	SUYUN ALTINDA TESTİ	SÜRMENE		440
7/16	TRABZON MİLLİ ÖREN HAVASI	TRABZON		560
	SIKSARA	TRABZON		600
	AKLIMA SEN GELİRSİN	AĞASAR		620
9/8	SÜRMENE ERKEK SALLAMASI	SÜRMENE		360
12/8	YAYLANIN ÇİMENİNDE	MAÇKA		260
14/16	EVLERİNİN ÖNÜNDEN	AĞASAR		600
15/16	OMUZUNDA BAL KAPI	MAÇKA		560

Arşivlerden alınarak notalanan ve kaynak kişilerden derlenen eserlerdeki süre değerleri 1/4'lü ölçü rakamından oluşan eserlerde M.96–110 arasında değişen sayılarda, 1/8'lik ölçü rakamından oluşan eserlerde M.216–440 arasında değişen sayılarda, 1/16'lık ölçü rakamından oluşan eserlerdeyse M.560–620 arasında değişen sayılarda görülmüştür.

Halk oyunları eserlerindeki metronom sayıları 1/4’lük, 1/8’lik ve 1/16’lık süre değerleri karşılığı olarak aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

1/4: M. 120–186

1/8: M. 194–325

1/16: M. 388–700

Çizelge 3.5: Horonlarda metronom süre değerlerinin tasnifi

USÛL SÛRE DEĞERİ	DÜZÜM YAPISI	OYUN ADI	BÖLGESİ	METRONOM DEĞERİ	METRONOM SAYISI
2/4		SALLAMA(ERKEK)	AKÇAABAT		156
		KIZ HORONU	SÜRMENE		150
4/4		SALLAMA(ERKEK) KEMENÇE	AKÇAABAT	1/4	156
		SALLAMA(ERKEK) ZURNA	AKÇAABAT		152
		DÜZ HORON	AKÇAABAT		120
		SÜRTME(KARŞILAMA)	SÜRMENE		
7/8	7C (2+2+3)	ATLAMA	SÜRMENE	1/8	240
		LANGEPSON	AKÇAABAT		194
		KIZ HORON KURMA	AKÇAABAT	1/4	152
		DÜZ HORON	AKÇAABAT		
7/16	7C (2+2+3)	ATLAMA	TRABZON	1/16	472
		SIKSARA	SÜRMENE		700
		SIKSARA	AKÇAABAT		680
		SIKSARA	OF		
9/8	9/B (2+3+2+2)	SALLAMA	SÜRMENE	1/8	325
		SALLAMA(KAVAL)	SÜRMENE		280
		ASO SALLAMASI	SÜRMENE		
9/16	9/B (2+3+2+2)	HORON KURMA	AKÇAABAT	1/16	400
	9/C (2+2+3+2)	HORON KURMA (KEMENÇE)	AKÇAABAT		
	9/D (2+2+2+3) 9/C (2+2+3+2)	KOZANGEL	AKÇAABAT		388
18/16	2+2+2+3+2+2+3+2	TEPELER	SÜRMENE		270
2/4		SIVA SIVA- PARMAK	AKÇAABAT	1/4	170
7/16	7/C (2+2+3)	UCU DOLDURMA	AKÇAABAT		186
3/4		KOZANGEL SALLAMA	AKÇAABAT		155
2/4		(KEMENÇE)			
7/16	7/C (2+2+3)				

Oyunlarda metronom değerleri 1/4’lük değer karşılığı olarak en az; 120 den başlayıp, 1/16’lık değer karşılığı olarak en çok 700’ e kadar çıktığı tespit edilmiştir. Horonlardaki oyun figürlerinde metronom hızı olarak “Horon kurma” figüründe en düşük, “Siksara” figüründe ise en yüksek hızda sayılar olarak görülmüştür.

Çizelge 3.6: TRT repertuarındaki eserlerin sayıları ve metronom süreleri tasnifi

Ölçü Rakamı	Düzümü	Adedi	Metronom Süre Değeri	Metronom Sayısı
2/4		8		60-120
4/4		27		32-138
5/8	5A(3+2)	1		180-250
	5B(2+3)	8		
7/8	7C(2+2+3)	14		180-366
	7A(3+2+2)	3		
7/16	7C(2+2+3)	2		600-610
9/8	9A(3+2+2+2)	1		200-400
	9B(2+3+2+2)	1		
	9C(2+2+3+2)	1		
	9D(2+2+2+3)	3		
9/16	(2+3+2+2)+ (3+2+2+2)	2		340-360
10/8	2+3+2+3	6		200-270
	3+2+3+2	1		
14/16	2+2+3+2+2+3	2		
18/16	3+2+2+2 + 2+3+2+2	1		360-480
	2+2+2+3 + 2+2+3+2	1		
KARMA		7		

TRT repertuarındaki eserlerde metronom sayıları, nota değerleri karşılığı olarak aşağıdaki gibi tespit edilmiştir.

1/4 : M. 32-138

1/8 : M. 180-400

1/16 : M. 360-610

TRT repertuarındaki Trabzon türkülerinde; 2/4'lük "Ötüyor Bülbüller Gelmedi Bağban, Bir Yiğit Dünyaya Keleş Gelende", Karna yapıda olan "Otur da Konuşalım, Böyledir Yar Böyledir, Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından", 4/4 lük "Silme Gözyaşlarımı, Kayalar Aşamazsın, Karşı Beri Mezere, E Çaykara Çaykara, Ben Kemeçe Çalamam, Ala Çoraplar Ayağına Dar İdi", 5/8 lik "Yol Gider Mi Gider Mi,

İşte Geldim Ekim Büküm, Hadi Gidelim Çorttan, Divane Âşık Gibi, Ayağına Yemeni”, 7/8’lik “Derenin Balıkları”, 7/16’lık “Garşıdan Gel Göreyim”, 9/8’lik “İkide bülbül Bir Derede Ötüşür, Ezelidir Deli Gönül Ezeli, Eser Bahar Rüzgârı”, 9/16’lık “Yayladım Koyunumu”, 10/8’lik “Fincanı Taştan Oyarlar, Atma Beni Yabana”, Serbest girişli “Çayırım Çayırım Kuş Oldum Uçayırım”, 14/16’lık “Suyun Altında Testi”, örneklerine ait metronom süre değerleri kayıta bulunamamıştır.

Türkülerdeki metronom süre değerleri, en düşük M.32 ile en yüksek M.700 arasında değişmeler göstermektedir. En düşük hızdaki eserler 2/4’lük metrik yapıda, en yüksek hızdaki eserler ise 7/16’lık metrik yapıda tespit edilmiştir.

Çizelge 3.7: Ortalama metronom değerleri ve yüksek metronom hızına göre sıralama

TRABZON TÜRKÜLERİNDE ORTALAMA METRONOM DEĞERLERİ VE SAYILARI			
Ölçü Rakamı	Metronom Değeri	En Yüksek Metronom Hızına Göre Ölçü Rakamlarının Sıralanması	
2/4	60–120	1.	7/16
4/4	32–140	2.	7/8
5/8	160-360	3.	9/8
7/8	170-440	4.	9/16
7/16	560-700	5.	10/8
9/8	200-400	6.	14/16
9/16	180-400	7.	15/16
10/8	200-360	8.	5/8
12/8	260	9.	18/16
14/16	560-600	10.	12/8
15/16	560	11.	4/4
18/16	360-600	12.	2/4

Trabzon’da derlenmiş eserlerin kaynaklar olarak elde edilenlerinde yaptığımız bu tespitte, bölgede var olan 2/4’lük ölçü rakamından, 18/ 16’lık ölçü rakamına kadar kullanılan metrik birimler üzerinde çalışılmıştır, Metronom sıralamasında basit ölçüden, bileşik ve karma ölçülere doğru gidilmiş ve en yüksek metronom hızından en düşüğüne doğru yapılan sıralamada, 7/16’lığın en yüksek metronom hızına, 2/4’lüğün ise en düşük metronom hızına sahip olduğu görülmüştür.

3.6 Ezgiye Göre Ritmik Analizler

Horonlarda ezgiye (kemençe veya kaval çalınışına) göre yapılan ritmik incelemede, ölçü içerisinde tekrarlanan ritmik akışlar genel kalıp olarak değerlendirilmiştir. Bazen eseri çalan kişinin yeteneğine ve isteğine göre süslemeye dönük yapılarında olmasına karşın, ana karakterin daha yalın biçimde icra edildiğini görüyoruz.

4- 28 KIZ HORONU (SÜRMENE) RİTMİK YAPISI

KARŞILAMA (AKÇAABAT) RİTMİK YAPISI

(2+3) HORON KURMA (AKÇAABAT) KOZANGEL (AKÇAABAT) RİTMİK YAPISI

(2+2+3) LANGEPSON (AKÇAABAT) RİTMİK YAPISI

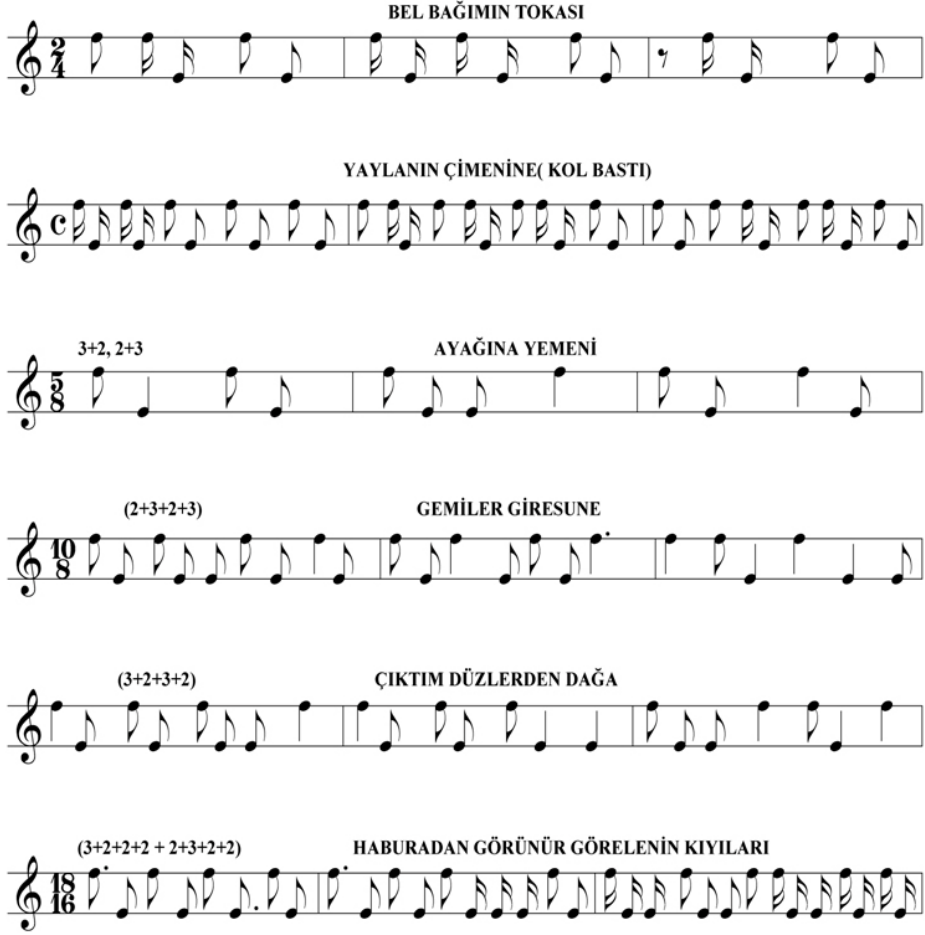
(2+2+3) ATLAMA (TRABZON) SIKSARA (AKÇAABAT) RİTMİK YAPISI

(2+3+2+2) SALLAMA (SÜRMENE) RİTMİK YAPI

(2+2+2+3) KOZANGEL (AKÇAABAT) RİTMİK YAPI

(2+2+2+3+2+2+3+2) TEPELER (SÜRMENE) RİTMİK YAPI

Şekil 3.19: Horonlarda ezgiye göre ritmik analiz

Şekil 3.20: TRT repertuarındaki türkülerden bazılarının ritmik analizleri

Yapılan incelemede, eser içerisinde ana karakteri ortaya koyan benzer ritmik dağılımdaki ezgi kalıpları dikkate alınmıştır.

TRT repertuarındaki bölge türkülerinin ritmik değerlendirmesinde, 2, 4, 5 ve 10 zamanlılar dışındaki diğer usûllerde, ritmik dağılım ölçü içerisinde (genel kalıplar dışında) değişkenlik gösterebilmektedir. Bu duruma diğer ölçü sayılarına oranla 7 zamanlı türkülerde daha çok rastlıyoruz.

7/C(2+2+3) AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR

7/A(3+2+2) AYNA AYNA ELLERE

7/C(2+2+3) OF ÇAYKARA YOLLARI

9/A(3+2+2+2) İKİDE BÜLBÜL

9/B(2+3+2+2) DUMANIM DERELERE

9/C(2+2+3+2) ESER BAHAR RÜZGARIDA

9/D(2+2+2+3) KOYUNLAR MELER GELİR

Şekil 3.21: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz

Ritmik yazılımının genel kalıplarının, türkü okuma ve çalma arasındaki ritmik dağılımda farklılıklar oluşturduğunu görmekteyiz. Bu değişkenliklere özellikle davul-zurna ikili çalgı grubunu örnek verebiliriz. Davul ve zurnanın açık hava sazı olmaları ve bölgedeki köy düğünleri, yayla eğlencelerinde çoğu zaman hareket halinde çalınıyor olmaları, daha özgür ve kıvrak melodiler ortaya çıkarmakta, bu da ölçülerdeki genel ritmik kalıpların dışına çıkmalarına olanak vermektedir.

AYAĞIM KAYA KAYA/ MAÇKA

(2+3) NE İŞLERİN VAR İDİ/ VAKFİKEBİR

(2+3) KUŞ KONAYİ/ MAÇKA GECE ÇIKTIM DIŞARI/ MAÇKA

(2+3) OYUN KURMA/ AKÇAABAT

3+2+3+2 SALLAMA/ AĞASAR

3+2+3+2 İSMİNİ YAZDIRAYIM/ AĞASAR

(3+2+2+2+2+3) EVLERİNİN ÖNÜNDEN/ AĞASAR (2+2+3+2+2+3)

Şekil 3.22: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz

OY SÜRMENE SÜRMENE/ SÜRMENE

AKSU DERESİ TAŞLAR/ SÜRMENE SÜRMENEM ÇOK ŞİRİNSİN

7/C (2+2+3) SUYUN ALTINDA TESTİ/ SÜRMENE

(2+2+3) HABU FANİ DÜNYANIN/ SÜRMENE

(2+2+3) DERTLİYİM VEREMLİYİM/ SÜRMENE

3+2+3+2 OYUN HAVASI/ SÜRMENE

(2+2+2+2+3+2+2) OMUZUNDA BAL KABİ/ SÜRMENE

Şekil 3.23: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz

Şekil 3.24: Arşivden notaya alınan ve derlenen türkülerde ritmik analiz

4. III. BÖLÜM

4.1 Şahsi Derlemelerin Ritmik Analizleri”

YÖRESİ: VAKFIKEBİR/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

AYAĞUM KAYA KAYA

=100 %

φ SAZ

A YAĞUM KA YA KA YA KAY DI DA DÜŞ TÜ ÇA YA
DU MAN DE RE U KA RI KI LA VUZ DUR KI LA VUZ

Şekil 4.1: Ayağum Kaya Kaya

RİTMİK YAPISI

Şekil 4.2: Ayağum Kaya Kaya türküsünün ritmik yapısı

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON
KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU
DERLEME TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

KUŞ KONAYI KONAYI

SAZ.....

KUŞ KO NA YI KO NA YI BAH ÇE SİN DE GÜL LE RE

Şekil 4.5: Kuş Konayi Konayi

(2+3) RİTMİK YAPISI

Şekil 4.6: Kuş Konayi Konayi türküsünün ritmik yapısı

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAMA TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

NE İŞLERUN VAR İDİ

SAZ

NE İŞ LE RUN VA Rİ Dİ

SİS DA ĞU BAŞ LA RİN DA NEY Dİ BA ŞU MA GE LEN

GEN CE CUK YAŞ LA RİM DA *Fine*

2. SİS DAĞININ YOLLARI
DÖNÜMLÜDÜR DÖNÜMLÜ
GEL GİDE LUM SEVDUĞUM
YALAN DÜNYA ÖLÜMLÜ

3. SİS DAĞUNUN BAŞINDA
GEZE GEZE YORULDUM
GÖREMEDİM YARIMI
CAN EVİMDEN VURULDUM

4. SİS DAĞUNUN BAŞINDA
OTLAR SARI GEYÜKLER
GAYBANA SEVDALUĞA
NE KARİŞİR BEYÜKLER

Şekil 4.7: Ne İşlerun Var İdi

RİTMİK YAPISI

2+3

Şekil 4.8: Ne İşlerun Var İdi türküsünün ritmik yapısı

YÖRE: AKÇAABAT/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: HAVVA CİHANOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YÜCEL PAŞMAKÇI
YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 1993

GELİN AĞLATMA HAVASI

♩=440

HA BU RA DAN GÖ RU NUR HA BU RA DAN GÖ RU NUR

SEV DU ĞU MUN O BA Sİ SEV DU ĞU MUN O BA Sİ

Şekil 4.9: Gelin Ağlatma Havası

RİTMİK YAPI

2+2+3

Şekil 4.10: Gelin Ağlatma Havası ritmik yapısı

Gelin ağlatma havası çalgı eşiksiz okunduğundan, ritmik değerlendirme, ölçülerdeki söz vurgularına ve nota değerlerinin düzümsel ayrılışlarına göre belirlenmiştir.

4.2 Arşiv Türkülerinde Ritmik Tespit

Çizelge 4.1: Şahsi derlemelerin ritmik analizleri

Türkü ismi/ Yöresi	Metronom sayısı	Ölçü rakamı	Düzüm şekli	Ritmik yapısı
AYAĞUM KAYA KAYA/ VAKFIKEBİR	1/4: 100	4/4	2+2	
GECE ÇIKTIM DIŞARI/ MAÇKA	1/8: 224	5/8	2+3	
KUŞ KONAYI KONAYI/ MAÇKA	1/8: 234	5/8	2+3	
NE İŞLERUN VAR İDİ/ MAÇKA	1/8: 216	5/8	2+3	
GELİN AĞLATMA HAVASI/ AKÇAABAT	1/16: 440	7/16	2+2+3	

Yukarıdaki tabloda aynı kişiden derlenmiş ritmik değerlendirmeleri görüyoruz. Bunların ritmik ayrıştırmaları ve yazılışları kemeçe çalınışındaki vurgulara göre yapılmıştır.

YÖRE: AĞASAR/TRABZON
OKUYAN: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

AYAKKABI GİYDİYSEM (AĞASAR SALLAMA)

♩ = 360

3+2+3+2

KEMENÇE.....

.....

A YAK KA BI GİY DİY SEM_____

Şekil 4.11: Ayakkabı Giydiysem

RİTMİK YAPISI

10/8

2

7

Şekil 4.12: Ayakkabı Giydiysem türküsünün ritmik yapısı

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KIŞI: BİÇOĞLU OSMAN

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: ŞUBAT 2009

İSKEFİYE HORON

SAZ —

EY _____ OY BE NİM SEV Dİ CE ĞİM
EY _____ GÖK TE Kİ YİL DİZ LA Rİ
EY _____ Bİ RA ZA CUK DAR OL DUDA
EY _____ YÜK LE DİM SAN DA LI MIDA

Şekil 4.13: İskefiye horon

Şekil 4.14: İskefiye Horon ritmik yapısı

YÖRE: SÜRMENE/ TRABZON

DERLEME: KEMAL AKBULUT ÖZEL ARŞİVİNDEN

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMURALI

NOTALAMA: YILDIARY CİHANOĞLU

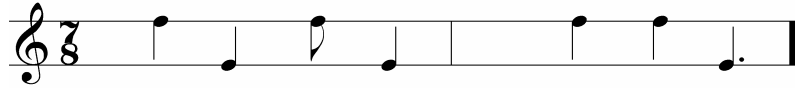
SUYUN ALTINDA TESTİ

♩ = 440 (2+2+3)

SAZ.

SU YUN AL TİN DA TES Tİ O DAM LA DAM LA DOL SUN
SE Nİ AN NEN TA RA Dİ AL TIN LAR LAN DO NAT TI

Şekil 4.15: Suyun Altında Testi

Şekil 4.16: Suyun Altında Testi türküsünün ritmik yapısı

YÖRE: AĞASAR/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT

SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

BEN SENİ BİLİYİRİM

$\text{♩} = 360$

3+2+3+2

SAZ.....

BEN SE Nİ Bİ Lİ Yİ RİM Bİ BU LA NIK Bİ RES Mİ
DE NİZ ÜS TÜ NE Çİ KAN KEN Dİ Sİ Nİ KOL LA SİN

NE U ZUNDA NE KI SA TAM DA BA NA GÖ RE SİN SAZ...
SE LAM SÖY LE YİN YA RE AL Dİ Ğİ Nİ YOL LA SİN

Şekil 4.17: Ben Seni Biliyırım

$\frac{10}{8}$

$\frac{2}{\text{♩}}$

7

Şekil 4.18: Ben Seni Biliyırım türküsü ritmik yapısı

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BİÇOĞLU OSMAN

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

TRABZON MİLLİ ÖREN HAVASI

$\text{♩} = 560$

$\frac{7}{16}$ (2+2+3)

İR MA ĞİN KE NA RIN DA— YI LA NİNKE MİK LE Rİ DÜŞ TÜ Yİ NE

Şekil 4.19: Trabzon Milli Ören Havası

$\frac{7}{16}$

Şekil 4.20: Trabzon Milli Ören Havası ritmik yapısı

YÖRE : AĞASAR/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT

SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

♩=600

2+2+3+2+2+3

SAZ.....

EVLERİNİN ÖNÜNDEN

EV LE Rİ NİN Ö NÜN DEN AT LA DIM GEÇTİM AR KI

Şekil 4.21: Evlerinin Önünden türküsü

2/4

Şekil 4.22: Evlerinin Önünden türküsü ritmik yapısı

4.3 TRT Repertuarındaki Trabzon Türkülerinden Bazılarının Ritmik Notasyonları

7C-AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR (2+2+3)

7A-AYNA AYN A ELLERE (3+2+2)

7C-OF ÇAYKARA YOLLARI (2+2+3) 7A (3+2+2)

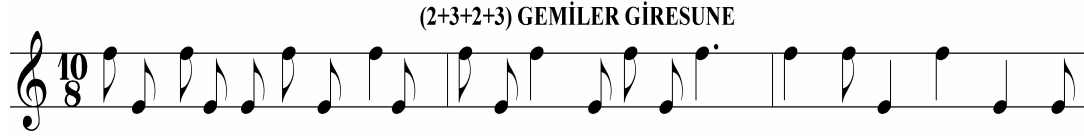
9A-İKİDE BÜLBÜL (3+2+2+2)

9B-DUMANIM DERELERE (2+3+2+2)

9C-ESER BAHAR RÜZGARIDA (2+2+3+2)

9D-KOYUNLAR MELER GELİR (2+2+2+3)

5B-DİVANE AŞIK GİBİ (2+3)

Şekil 4.23: TRT Repertuarındaki Trabzon Türkülerinden Bazılarının Ritmik

Notasyonları

Ezgi akışında tekrarlanan ritmik kalıplar, o esere ait ritmik partiyonlar olarak yazılmış; esere hâkim olan ve en çok tekrarlanan ritmik kalıplar ise ritmik notasyonda ilk ölçü içerisinde gösterilmişlerdir. İlk ölçü dışındaki ritmik kalıplar, ilk ölçüye göre daha az kullanılmasına rağmen ait olduğu eserin karakterine etki eden yapıda olduklarından 2. ya da 3. ölçü olarak yazılmışlardır. Örnekler değişik usûllere ait türkülerden seçilmiştir.

TRT’de bulunan Trabzon türkülerinde 2/4’lük ve 4/4’lük örnek sayısının bölgenin metrik karakterini oluşturan aksak usûllerden(5, 7, 9, 10) birbirlerine oranla daha

fazla olması tesadüf değildir. Bunun nedenini şöyle açıklamak mümkündür: Türkülerin derlendikleri dönemlerdeki ulaşım ve iletişim şartlarının günümüze oranla daha yetersiz oluşu, kırsal kesimde asıl karakteristik özellikleri taşıyan örneklerle gitmeyi kısmen engellemiş ve bunu da 2 ve 4 zamanlı ölçülerin ağırlıkta olduğu şehir türkülerini diğerlerine oranla sayıca arttırmıştır. Günümüzde derlenen türkülerde aksak zamanlı metrik yapıdaki türkülerin daha fazla olduğunu görüyoruz.

5- SONUÇ

Üzerinde çalışılan türkülerde, bölgenin ritmik karakteri hakkında genel kanıya dönüşmüş 5,7, zamanlı usûller dışındaki örneklerinde (9, 14, 15, 18 zamanlı usûller) araştırılmaya değer sayıda oldukları görülmüştür. Ancak bölgenin atma türkülerine, halkoyunlarına, yol havalarına, ağıtlarına ait farklı örnekleri çoğaltmak için, çok kapsamlı ve zamana ihtiyaç olan yeni araştırmalar ve bilimsel etütler yapmak gerektiği de anlaşılmıştır.

Buna göre tespit edilen sonuçlar şunlardır:

- İletişimin hızlanması ve teknolojinin gelişmesi ile birlikte zamanın kullanımında daha aceleci davranılması, stüdyo alt yapılarındaki değişkenlikler ve popülizme yaklaşma isteği temponun artmasında ve müzik yapısının yerelden uzaklaşılmasında etkili olmuştur.
- Kemençeyi öğrenme isteğindeki yaygınlık, becerisi sınırlı olanları da müzik yapmaya yöneltmiş; popüler olmak ve ticari kazanç edinmek adına müzikalitedeki sanatsal icra anlayışı ikinci plana düşmüştür. Bu durum, yöre müziklerinin icrasında geleneksel yapıdan uzaklaşmalara ve ritmik deformasyonlara yol açmıştır.
- Görselliğin işitsellikten daha ön plana çıkması, halk oyunlarına ait örneklerde oyunlu müziklerin ön plana çıkmasına etki etmiş, bu da halk oyunlarının ritmik yapısını diğer türlere oranla daha baskın hale getirmiştir. Diğer ilçelere oranla Trabzon bölgesindeki halk oyunları örneklerinde Akçaabat'ta 7, Sürmene'de 9 zamanlı halk oyunları örneklerinin daha fazla oluşunu bu sebeplerle açıklayabiliriz.
- Halk oyunları müzikleri içerisinde karma ritmik yapıdaki örneklerin, oyunların seyrine bağlı olarak daha fazla sayıda olduğu görülmüştür. Örneğin oyun figürlerinin yavaştan hızlıya, hızlıdan yavaşa doğru değişkenliklerle devam etmesi, aynı eserde karma yapıyı destekleyen örnekleri ön plana çıkarmıştır. Hızlanan bölümlerin metronom sayılarının oyun sonlarına doğru on altılık birim

zamanlarda 500'ün üstüne çıkması ve oyun bölümlerinde görülen usul değişkenlikleri sözü edilen karma ritim iddiasını desteklemektedir.

- Teknoloji ve iletişimin hızlanması ile birlikte köy-kent kültürü arasındaki farklılıklar azalmış, özellikle köy kültüründeki müzikal yapıda ön plana çıkan aksak ritimli eserler artmış ve bölgedeki ritmik yapıya egemen olmaya başlamıştır. Türkü derlemeleri çalışmalarının başladığı Cumhuriyet'in ilk yıllarından 1970'li yıllara kadarki örneklerde kent merkezlerinde daha ziyade 2 ve 4 zamanlı usullerin fazlalığının dikkat çekiyor olması, (Engeller Koymuyor Yar Sana Varsam, Kahveciler Kahve Koyar Fincana, Bel Bağımın Tokası, Ben Bir Yârin Bakışına Mailem, Bir Yiğit Dünyaya Keleş Gelende vs...) önceki dönemlerde yapılan araştırmaların ilçe ve köylere kadar inilememesinden kaynaklandığını düşündürmektedir. Bu durumun oluşmasında başka bölgelerden gelip Trabzon'a yerleşmiş kişilerin kendi müzik kültürlerini (özellikle şehir merkezine) taşımaları da etkenlerden biridir. 1970'li yıllardan sonra iletişim ve ulaşım olanaklarının daha iyileşmesi sebebiyle derlenen ve kayıtlara geçen türkülerde ise özellikle 5, 7, 9 zamanlı aksak ritimli ezgilerin varlığı daha çok göze çarpmaktadır.
- Karma yapılı türkü örneklerindeki usûl yapısı genellikle; 2/4, 4/4, 5/8, 7/8, 7/16, 8/8, 9/16 ve 12/8'lik ölçü yapıları görülmekle birlikte, 4/4'lük ve 6/4'lük usûl yapısının bir arada olduğu türkü örneklerine de rastlanmıştır. Bu yapıya örnek olarak "Bir Oda Yaptırdım" türküsünü gösterebiliriz. TRT repertuarında olan bu türkünün geleneksel karma yapının dışında olmasını, kaynak kişinin Trabzon dışından başka bölge kültüründen gelmesi ile açıklamak yanlış olmaz.
- 5 zamanlı türkülerden 5a = (3+2) düzümündeki örnekler yok denecek kadar az sayıda olduğu tespit edilmiştir. 5b = (2+3) düzüm yapısına ait türkü örnekleri ağır ve orta tempolu metronomlarda görülmekle birlikte sözlü türkü olarak karşımıza çıktığı görülmüştür.
- 6 zamanlı türkülere, karma yapı içindekiler hariç, hiç rastlanılmamıştır.
- 7 zamanlı ritmik yapıya ait örneklerden 7b = (2+3+2) düzümüne hiç rastlanılmamıştır.

- 9 zamanlı ritmik yapının farklı düzümündeki örnekler Sürmene ilçesinde karşımıza çıkmakta ve bunlar arasından 9a = (3+2+2+2) düzümlü türkü örnekleri ise diğerlerine oranla çok az sayıda bulunmuştur.
- 11, 13, 16 zamanlı sözlü ve sözsüz türkü örnekleri ile karşılaşılmamıştır.
- Trabzon türkülerinde 12, 14, 15, 18 zamanlı türkü örneklerinin diğer aksak yapıları örneklere nazaran az olmasına rağmen, bunlar özellikle metronom yapıları hızlı olan değerlerde karşımıza çıkmaktadır.
- Serbest ritimli ezgilerde ölçülü sayılabilecek ritmik yapılar, 7/8'lik ve 7/16'lık ölçülü geçişlerle karşımıza çıkmakta; bu yapıların rolleri, ezgi akışı içinde çalgı ile karara varış biçiminde veya hareketli bir türküyeye geçiş biçiminde görülmektedir. Bunun dışında periyodik olarak çoğunlukla 3. veya 4. sesten karara doğru düşme gösteren triolelere de rastlanmaktadır. Çoğunlukla serbest yapıdaki yol havalarında, kısmen atma türküyeye bağlantılı serbest yapılarda, nadiren de ağıt tipindeki türkü örneklerinde karşımıza çıkan diğer bir kalıp da, 3. ve 4. sesler arasında melismatic bir örgü biçimidir. Ezgide ritmik yapıyı oluşturan bu biçimdeki nota değerleri 1/32'lik ve 1/64'lük değerler olarak tespit edilmiştir.
- TRT repertuarında bulunan Trabzon türkülerinin bir kısmında metronom hızlarının belirtilmemiş olması ve notalanmış bu eserlerin kemençenin çok sesli yapısı ile tekrar ele alınması ise başka bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Değerlendirmelerin daha doğru veri sağlayacağı düşünülerek, sözlü ve sözsüz türkülerin ritmik akışlarının tespitinde, kemençe ve davulla, zurna ve davulla, yok olmak üzere de olsa kavalla çalınanlar diye sınıflandırılma yapılmıştır. Kemençeye göre yazılan ritimlerde, tekrarlanan kalıpların söz yapısındaki vurgularla hemen hemen aynı yürüdüğü tespit edilmiş fakat ölçüler arası ritmik dağılımda sabit bir tartım oluşturacak ritim kalıbına az rastlanılmıştır. Davula göre yazılmış ritmik partiyonlarda benzer sabit kalıpların kemençeye göre daha fazla kullanıldığı görülmüştür.
- Aksak zamanlı sözlü eserlerin ritmik yapısında kuvvetli vurgunun, ölçü içerisindeki sıralaması başta, ortada ya da sonda olsa da 3 vuruşluk sayıların 1. vuruşunda olduğu görülmüştür. Söz konusu bu durum, çoğunlukta 5 ve 7 zamanlı yapılarda görülmüştür.

- Yapılan çalışmadan çıkarılan diğerk bir sonuç ise; özellikle davulun eşlik ettiği eserlerdeki ritmik yapının tespitinde ve sınıflandırılmasında itinalı olunmasının gerekliliğidir. Zira davulu iyi icra eden bölge sanatçılarından alınan parçalarda herhangi bir davul ritmi partisine Adnan Saygun ve Süleyman şenel'in yazmış oldukları notaları haricinde rastlanmamaktadır.
- Trabzon bölgesi Türk halk müziğinin ritmik açıdan zengin yapıda olmasında bölge coğrafyasının, farklı toplum dokusunun ve tarihi kültürel birikiminin rolü çok büyüktür.

KAYNAKLAR

- [1] GÜMÜŞTEKİN Ahmet, “*Türk Müzik Tarihine Genel Bakış*”, Retrieved Ekim 17, 2009, <http://www.turkuler.com/yazi/turkmuziktarihine.asp>
- [2] MORGÜL Mahiye, 17 Ocak 2004, “*Cumhuriyet Bilim Teknik*” Sayı: 878
- [3] HACIEV Paraşkev, 2007 “*Temel Müzik Teorisi*”, Pan Yayıncılık, 73–84.s
- [4] ŞENEL Süleyman, 1994, “*Trabzon Bölgesi Halk Musikisine Giriş*”, Anadolu Sanat Yayınları, 193–196.s
- [5] “*TRABZON HALK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMALARI*”, 125–128.s Trabzon 2004
- [6] YENER Sabri, 2008, “*Karadeniz Müziği Hakkında Görüşler*” Söyleşi
- [7] EYÜBOĞLU İhsan, 2009, “*Karadeniz Müziği Hakkında Görüşler*”, Söyleşi
- [8] AKBULUT Kemal, 2009, “*Bant Kayıt Stüdyo Arşivi*”, Derlemeler
- [9] CİHANOĞLU Selim, 2004, “*Doğu Karadeniz Bölgesinde Oynanan Horonlar Karşılamalar- Barlar ve Halaylar*”, T.C. Trabzon Valiliği İl kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, 99–120.s

EKLER

A) Arşiv Türkülerinde Adı Geçen Kaynak Kişi Ve Yorumcular Hakkında Bilgi

Ahmet YANIK (Ağasar/ Şalpazarı): 1960–1990’lı yıllarda müzik hayatı sürmüş olan sanatçı, kemençe sanatçısı ve türkü okuyucusudur.

Bahattin ÇAMURALI (Sürmene): Sürmene türkülerinden büyük çoğunluğunu üreten sanatçı, 1950–1970’li yıllarda sanat hayatına devam etmiştir. Yaşamıyor.

Fahrettin DİLAVER (Sürmene): 1950–1970’li yıllarda sanat hayatı sürmüş kemençe sanatçısı ve yorumcudur. Yaşamıyor.

Bicoğlu OSMAN (Görece): 1940–1965’li yıllarda sanat hayatı sürmüş kemençe sanatçısı ve yorumcudur. Yaşamıyor.

Ferhat ÖZYAKUPOĞLU(Maçka): Birçok türkü üreten kemençe sanatçısı ve türkü okuyucusu Ferhat ÖZYAKUPOĞLU, Maçka T.H.M kültüründe bölgenin sayılı isimlerinden biridir. Yaşamıyor.

Şevket KÖROĞLU (Sırıksa/ Akçaabat): 1960- 1983’lü yıllarda sanat hayatını sürdürmüş, kemençe sanatçısı ve yorumcusudur.

Hasan TUNÇ (Maçka): 1937- 1970’lere kadar TRT de ve 1983 e kadar müzik piyasasında yer almıştır. Kemençe sanatçısı ve yorumcudur. Yaşamıyor.

Ahmet ÇAVUŞ (Akçaabat): 1950’ler den 2003 e kadar sanat hayatı sürmüş

Davul sanatçısı ve kemençe sanatçısıdır. Yaşamıyor.

Hüseyin KÖSE (Acısu / Goriyana / Akçaabat): Kemençe sanatçısı ve yorumcusu olan Köse, 1950’ler den itibaren vefatına kadar sanat hayatında kalmıştır. Akçaabat ve Trabzon çevresinde örnek alınan ve eserleri yorumlanan en etkili sanatçılardandır. Yaşamıyor.

Ağasarlı ZEHRA(Ağasar): 1990’lı yıllarda bu yana sanat hayatında. 2007- 2008’den itibaren albüm piyasasında. Kemençe sanatçısı ve yorumcudur.

B) Atma Türküler Listesi

B.1

YÖRE: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: HASAN TUNÇ

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

AKAYİ TAŞLI DERE

SAZ_____

A KA Yİ__ DAŞ Lİ DE RE A KA Yİ__ DAŞ Lİ DE VU RA__ VU__ RA TAŞ LA RA

VU RA VU RA TAŞLA SAZ_____ KE Sİ__ LA__ YİM SEV DUĞUM

KE Sİ__ LE__ YİM SEVDU O__ GÖZ LE__ RE KAŞLA RA O GÖZ LE__ RE KAŞ LA__

O GÖZ__ LE__ RE KAŞ LA RA O GÖZ__ LE__ RE KAŞ LA RA *Fine*

2.
EY DERE DERİN DERE
DERMAN OL DERMUZE
ALLAH SABURLAR VERSİN
SEVDUĞUM İKİMİZE

3.
KURBANIM TAŞLI DERE
GÜLÜNE ÇİÇEĞÜNE
KIZ SENİN TÜRKÜLERİN
DERT OLDİ YÜREĞÜME

4.
SÜKUT ET TAŞLI DERE
DERDİMİ DİNLESANA
HAU UZUN SAÇLARDAN
Bİ ÇİLE YOLLASANA

Şekil B.1: Akayî Taşlı Dere

B.2

YÖRE: AĞASAR/TRABZON

KAYNAK KİŞİ: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

AKLIMA SEN GELİRSİN

$\text{♩} = 620$

SAZ

(2+2+3)

A YA Ğİ___ MI VU RU YOR___ PAR MA ĞİM DA
GÜ ZEL Lİ___ ĞİN YÜ ZÜN DE___ SÜR ME YÜ ZÜ
KALP TEN KAL___ BE BİR YOL VAR___ BAĞ LAN DIK BİR

Kİ NA SIR SEN SİZ GE ÇEN GÜN LE___ RİM GE LİR BA NA BİR A___ SIR
NE BO YA GÖZ LE RİN KAH VE REN___ Ğİ YÜ ZÜN BEN ZE Yİ A___ YA
Bİ Rİ NE A Nİ LA RİM GE Lİ___ YOR GÖZ LE Rİ MİN Ö NÜ___ NE

DA MAR DA KAN Ğİ Bİ___ SİN İ ÇİM DE CAN Ğİ Bİ___ SİN GÜL SEM DE___ AĞ

LA SAM DA___ AK LI MA SEN GE LİR SİN

Fine

Şekil B.2: Aklıma Sen Gelirsin

B.3

YÖREŞİ: SÜRMENE/TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMURALI

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

AKSU DERESİ DAŞLAR

SAZ_____

... OF OF_____ AKSUDERE SİDAŞ LAR_____ GÖ ZÜM DEN A KARYAŞLAR

SE_____ Nİ_____ HOŞ GÖŞ TE Rİ_____ Yİ_____ ET_____ RA_____ Fİ GÜ ZEL DAĞ LAR

2. DİRLİK KÖYÜNDEN GEÇER
ORMAN SEVERİN YOLİ
NE KADAR Bİ GÜZEL KÖY
KİMSE BİLMWEYİR ONİ

3. KAYALUK DERESİNİ
BEN NASİ GEÇECEĞÜM
ORMAN SEVEN KÖYİNİ
ZİYARET EDECEĞÜM

4. ORMAN SEVEN KÖYİNİ
BİRAZCUK SEYREDELUM
YORULDUK ARKADAŞLAR
BİRAZCUK OTURALUM

Şekil B.3: Aksu Deresi Daşlar

B.4

YÖRE: AĞASAR/ TRABZON
OKUYAN: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

**AYAKKABI GİYDİYSEM
(AĞASAR SALLAMA)**

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (one sharp), and 10/8 time. It begins with a tempo marking of quarter note = 360 and a 3+2+3+2 measure signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some measures containing triplets. The lyrics are written below the staff, with some words underlined. The score ends with a double bar line and a repeat sign, followed by the word 'Fine'.

KEMENÇE.....

A YAK KA BI GİY DİY SEM_____

TE_____ Kİ Nİ GİY ME DİM Kİ_____ TE_____ Kİ Nİ GİY ME DİM Kİ

SEV DA LUK E DE Yİ_____ SEM_____ A LU RUM DE ME DİM_____ Kİ_____

A_____ LU RUM DE ME DİM Kİ *Fine*

II.
BAHÇE YOLUNDAN GEÇTİM
TAŞI TOPRAKTAN SEÇTİM
BEN SENİ ALIRMIYIM
SENİNLE DALGA GEÇTİM

III.
AYAKKABI GİYENİN
ÜSTÜ GÜZEL OLUSA
SEVERİM KAYNANAMI
OĞLU GÜZEL OLUSA

Şekil B.4: Ayakkabı Giydiysem

B.5

YÖRESİ: VAKFIKEBİR/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

AYAĞUM KAYA KAYA

=100 %

SAZ_____

φ

A YA____ GUM KA YA KA YA____ KAY Dİ____ DA DÜŞ Tİ ÇA____ YA
DU MAN____ DE RE U KA Rİ____ KI LA____ VUZ DUR KI LA____ VUZ

A YA____ ĞU____ KA YA KA YA____ KAY Dİ DA DÜŞ Tİ ÇA YA
DU MAN____ DE____ RE U KA Rİ____ KI LA VUZ DUR KI LA VUZ

TU TU____ ŞA LUM E LE LE____ Gİ DE____ LUM KA DİR GA YA
AN____ DER KAL SIN YAY LA Sİ____ YA RİM____ KÖY DE YA LA ĞUZ

TU TU____ ŞA LUM E LE LE____ Gİ DE____ LUM KA DİR____ KA____ YA
AN____ DER KAL SIN YAY LA Sİ____ YA RİM____ KÖY DE YA____ LA____ ĞUZ

Fine

3.
DUMAN DERE UKARİ
GİRER TAŞIN ALTINA
YASTUCAĞUN YOĞUSA
KOLUM BAŞIN ALTINA

4.
DUMAN DERE YUKARİ
ÇIKAR DAĞU DOLAŞUR
YARIN ELİNDE MENDİL
TRABZONA YANAŞIR

Şekil B.5: Ayağım Kaya Kaya

B.6

YÖRE: AĞASAR/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

$\text{♩} = 360$

BEN SENİ BİLİYİRİM

3+2+3+2

SAZ.....

BEN SE Nİ Bİ Lİ Yİ RİM Bİ BU LA NIK Bİ RES Mİ
DE NİZ ÜS TÚ NE ÇI KAN KEN Dİ Sİ Nİ KOL LA SİN

NE U ZUNDA NE Kİ SA TAM DA BA NA GÖ RE SİN SAZ....
SE LAM SÖY LE YİN YA RE AL DI ĞI Nİ YOL LA SİN

Fine

Şekil B.6: Ben Seni Biliyorum

B.7

YÖRE: MAÇKA/ TRABZON
KAYNAK KİŞİ: HASAN TUNÇ

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAMA: YILDIRAY CİHANOĞLU

Bİ TÜRKİ DİYECEĞÜM
(NAZMİYEM)

♩ = 360

(3+2+2)

SAZ

SAZ

SAZ

Bİ TÜRKİ DİYECEĞÜM NAZ Mİ YEM U
RA KI KOY DUM YE CE ĞUM NAZ Mİ YEM U
NE SE VİM Lİ FİN CA NA KA TA RİM CA
Çİ ÇEK SİN BAR DA ĞA KOY

YA NUR Mİ NAZ Mİ YEM U YA
Nİ CA NA KA TA RİM CA
SAM SE Nİ BAR DA ĞA KOY Nİ SAM

GEL DUK KAR Şİ KAR Şİ YA BU NA CAN DA
YA NA Yİ RİM KAR Şİ YA YA NA CAN DA
İK B LIM YOK NAZ Mİ Mİ YEM YEM FE ZUK DE YİL
LEK AL DA

1. 2. *Fine*

YA NUR Mİ
Mİ BA NA
Dİ BE Nİ

IV.
ŞU DAĞUN BAŞINDAYIM
ELLİBİR YAŞINDAYM
ELLİBİR YAŞTAN BERİ
SEVDANIN PEŞİNDEYİM

V.
YAR AĞUN BİR AYAĞUN
EZMEDENDİR EZMEDEN
ELİ BANA HAK OLDU
BOYLE GARİP GEZMEDEN

Şekil B.7: Bi Türki Diyeceğüm

B.8

YÖRE : AĞASAR/ TRABZON
KAYNAK KİŞİ: AĞASARLI ZEHRA

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

♩=600

2+2+3+2+2+3

SAZ.....

EVLERİNİN ÖNÜNDEN

EV LE Rİ NİN Ö NÜN DEN AT LA DIM GEÇTİM AR KI

AT LA DIM GEÇTİM AR KI AT LA DIM GEÇ TİM AR KI YAR SA NA VU RU LA LI

ZA RAR ÇEK TİMDÜN YA YI

Fine

2.
YAYLANIN ÇÜMENİNE
MİLE OYNARIM MİLE
HAYDİ DEDUĞUM YEREDA
GELİRMİSİN BENUMLE

3.
KOLUNDAKİ SAATİ BEN
KURAYIM KURAYIM
ÇAĞUR BENİ SEVDUĞUM DA
GELMESAM KÖR OLAYIM

4.
EVLERİNİN ÖNÜNDE
DAMLA ATIYO DAMLA
BAKIŞTAN ANLAMASAN DA
İŞMARLARIMDAN ANLA

5.
BİSİKLETİN PEŞİNDEN
O DA GİDER PEŞİNDEN
ALLAH AYIRDI SENİ
OY OY UFAĞUM
ORTA BOYLİ EŞİNDEN

Şekil B.8: Evlerinin Önünden

B.9

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

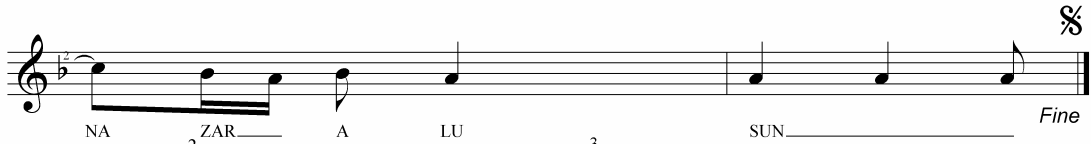
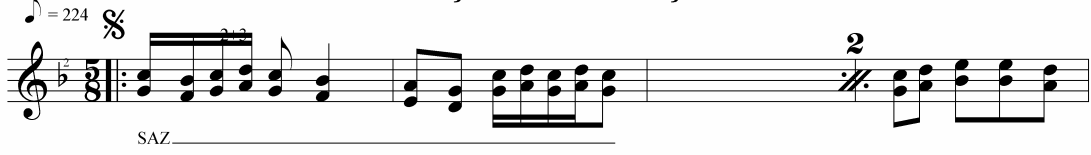
KAYANAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 28.02.2009

GECE ÇIKTIM DIŞARI

2.
MAÇKANIN ORTASINDAN
DERE AKAYI DERE
ÖLÜRSAM KOYUN BENİ
KIZLAR OLDUĞU YERE

MAÇKALİYİM MAÇKALI
SAR BANA O KOLLARI
NERDEN GELECESUN
BEKLEYEYİM YOLLARI

3.
KIZ EVİNİN BAŞINDA
AÇAR SARI ÇİÇEKLER
DERDİ HAYDE GİDELİM
BİZİ ÖLDÜRECEKLER

DEREDE ALABALUK
OKKALUKTUR OKKALUK
E KIZ ANNELE BABAN
ETMEDİ Mİ SEVDALUK

Şekil B.9: Gece Çıktım Dışarı

B.10

YÖRE: AKÇAABAT/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: HAVVA CİHANOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YÜCEL PAŞMAKÇI
YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 1993

$\text{♩} = 110$ § **GELİN AĞLATMA HAVASI**

HA BU_ RA DAN GÖ RU NUR HA BU_ RA_ DAN GÖ RU NUR

SEV_ DU ĞU MUN O BA Sİ_ SEV_ DU ĞU MUN O BA Sİ

HA CA_ NER DE AĞ LA Yİ HA CA NER DE AĞ LA Yİ_

NE_ NE Sİ LAN BO BA Sİ_ NE_ NE Sİ LAN BO BA Sİ

2. BO BA Sİ *Fine*

2.
PÜSKÜLLÜ ÇANTAYİMİ
ASACAĞUM DALLARA
NE ETTUĞUM VAR İDİ
KALDUM HABU HALLARA

3.
GELİNE KINA YAKIN
GÖRUNMESİN SAÇLARI
GARİP GARİP GİTMESİN
HANİYA KARDAŞLARI

Şekil B.10: Gelin Ağlatma Havası

B.11

YÖRE: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

GENÇ LİK KUŞ OL DU UÇ TU _____
SU LA RIN ŞER BET OL Dİ _____
BÜL BÜL Gİ Bİ Ö TER KEN _____

A LIP SAK LA YA MA DIM _____ GÜL LER Gİ _____ Bİ SOL DUN DA _____ SE Nİ KOK LA
BİR YU DUM İ ÇE ME DIM _____ AY RI LİK _____ DE MİR PER DE _____ DE LIP TA GE
DİN LE YE ME DIM SE Nİ _____ AY RI GE _____ ÇEN GÜN LE RİM _____ VE REM EY LE

YA MA DIM _____
ÇE ME DIM _____
Dİ BE Nİ _____

4. ŞU DÜNYAYA GELELİ
BİR GÜN OLSUN GÜLMEDİM
SENSİZ AKAN YAŞIMI
EL UZATIP SİLMEYİ

5. ELBET AŞIK SAYILIR
SEVİLMİYİ BİLENLER
CENNETLİK OLACAKTIR
AŞK UĞRUNA ÖLENLER

Fine

Şekil B.11: Gençlik Kuş Oldu Uçtu

B.12

YÖRE: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BİÇOĞLU OSMAN

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAMA: YILDIRAY CİHANOĞLU

♩ = 360

GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ

SAZ (2+3)

GÜ NEŞ A LI YI GÜ NEŞ DA

MAÇ KA YAY LA LA RI NA MAÇ KA YAY LA LA RI NA

ŞİM Dİ KIZ LAR Gİ Dİ YOR GÜR GEN YAP RAK LA RI NA DA

GÜR GEN YAP RAK LA RI NA

Fine

II.
HAYDİ GİDELİM HAYDİDE
DAĞLAR OLSUN EVİMİZ
GÜRGENİN YAPRAKLARI
OLSUN KİREMİDİMİZ

III.
DUMAN DERE UKARI DA
GİRDÜK TAŞIN ALTINA
KIZ YASTUĞUN YOĞUSA
KOLUM BAŞIN ALTINA

IV.
ELİMDE BIÇAĞINDA
MAÇKA YAPISI MAÇKA
GEZELİM Mİ GÜZELİM
ALMAYACAĞIM BAŞKA

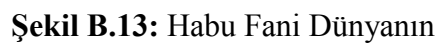
Şekil B.12: Güneş Alıyı Güneş

YÖRE: SÜRMENE/ TRABZON

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

 = 400

SAZ.....

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

 = 400

HABURASI NERESİ

(2+2+3)

SAZ

HA BU RA Sİ NE RE Sİ Ö REN__ O BA Sİ Ö__ REN
 YU DU DUM U FA ĞU Mİ BEN O__ Nİ A RA Yİ__ RİM
 TA RA Dİ Ç LA Rİ Nİ HEM TA__ RA Dİ HEM ÖR__ Dİ

HA BU RA Sİ NE RE Sİ Ö REN__ O BA Sİ Ö__ REN
 YU DU DUM U FA ĞU Mİ BEN O__ Nİ A RA Yİ__ RİM
 TA RA Dİ SAÇ LA Rİ Nİ HEM TA__ RA Dİ HEM ÖR__ Dİ

YU DU DU MU FA ĞU Mİ YOK Mİ DIR O Nİ GÖ__ REN *Fine*
 GİR MA DE Dİ İ ÇE Rİ SA Çİ Mİ TA RA Yİ__ RİM
 MEV LAM O NA GÜ ZEL LUK E SİR GE ME Dİ VER__ Dİ

4..
KIZ ARKANDAN AŞAĞA
SAÇLARIN YUMAK YUMAK,
İKİ BAŞ Bİ YASTUKTA
NERDE KALDI UYUMAK

5.
KARŞIYA KABAN DERLER
KEÇİYE YABAN DERLER
NE KADA GÜZEL OLSAN
ADINA ÇOBAN DERLER

Şekil B.14: Haburasi Neresi

B.15

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

KALE ARKASI PAMUK

♩ = 380

(3+2+2)

SAZ _____

§

SAR MA ŞUK SA RA MA DUM
KI RAN DAN A ŞA MA DUM

BEN MU RA DA LA MA DUM BEN MU RA DA LA SAZ
BİN Dİ ĞUM DO RU TAY DIR BİN Dİ ĞUM DO RU SAZ

A ĞAÇ LAR YU VA DOL Dİ KUŞ KA DAR O LA MA DUM
BİR GÜN GÖR ME SEM SE Nİ SA Nİ RİM ON DÖRT AY DIR

§

Fine

KUŞ KA DAR O LA MA DUM
SA Nİ RİM ON DÖRT AY DIR

3.
ÇİĞDEM ÇİÇEK AÇAYI
ALÇACUK DAL ÜSTÜNE
ALUP KAÇARUM SENİ
KOLLARUMUN ÜSTÜNE

4.
UÇAN SUYUN ALTI SEL
İŞLERİMİZ HEP MESEL
İNŞALLAH İŞİMUZE
Bİ SERİN RÜZGAR ESER

5.
E GİZ SENİN ADINA
DEYİLE SAMADUNA
SEVİŞTUĞUMUZ YERLER
GELİYİMİ AKLUNA

Şekil B.15: Kale Arkasi Pamuk

B.16

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON
KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU
DERLEME TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

KUŞ KONAYİ KONAYİ

♩ = 234

(2+3)

SAZ.....

KUŞ KO NA Yİ KO NA Yİ BAH ÇE SİN DE GÜL LE RE

KUŞ KO NA Yİ KO NA Yİ BAH ÇE SİN DE GÜL LE RE SEV DUM DA A

LA MA DIM DÜŞ TUM GUR BET EL LE RE DÜŞ TUM GUR BET

EL LE RE DÜŞ TUM GUR BET EL LE RE SEV DUM DA A

LA MA DUM DÜŞ TUM GUR BET EL LE RE DÜŞ TUM GUR BET

EL LE RE

Fine

2. AH DENİZ KARA DENİZ
DALGALARIN KURUSUN
İSTANBULDA DURUDUM
YARIM BENİ BULUSUN

3. OY İSTANBUL İSTANBUL
YEDİN SEVDALILARI
KİMİNİN YARI AĞLAR
KİMİNİN YAVRILARI

Şekil B.16: Kuş Konayı Konayı

B.17

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

DERLEME: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYO ARŞİVİNDEN

NOTALAMA: YILDIRAY CİHANOĞLU

NE GÜZELDIR BİSENİZ

♩ = 300

(2+3)

SAZ _____

NE GÜ ZEL DIR BİL SA NIZ _____ MAÇ _____ KA NUN DE RE _____ LE Rİ

Bİ _____ RAZ TA Rİ FE _____ DE YİM BA ŞI MA GE LEN LE Rİ SAZ _____

Allegro (2+2+3)

Fine

GİTTİM ONA KAVUŞTUM
MAÇKANIN YAYLASINDA
GÖRMEZMİ BENİ ACAP
SEVGİLİM RUYASINDA

KEMENÇEMİN ÜSTÜNE
BEN UYARIM UYARIM
EY MAÇKANIN YOLLARI
GEÇTİ Mİ SİZDEN YARIM

KURBAN OLDUM SEVDUĞUM
O SEVDALİ CANLARA
HERKES BÜYÜR UKARI
SEN BÜYÜRSÜN YANLARA

Şekil B.17: Ne Güzeldir Bilseniz

B.18

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: İHSAN EYÜBOĞLU

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAMA TARİHİ: 28 ŞUBAT 2009

NE İŞLERUN VAR İDİ

♩=216 8/8 (2+3)

SAZ_____

NE İŞ LE RUN VA Rİ Dİ_____

SİS DA ĞU BAŞ_____ LA RIN DA NEY Dİ BA ŞU_____ MA GE_____ LEN_____

GEN CE CUK YAŞ_____ LA RIM DA *Fine*

2. SİS DAĞININ YOLLARI
DÖNÜMLÜDÜR DÖNÜMLÜ
GEL GİDE LUM SEVDUĞUM
YALAN DÜNYA ÖLÜMLÜ

3. SİS DAĞUNUN BAŞINDA
GEZE GEZE YORULDUM
GÖREMEDİM YARIMI
CAN EVİMDEN VURULDUM

4. SİS DAĞUNUN BAŞINDA
OTLAR SARI GEYUKLER
GAYBANA SEVDALUĞA
NE KARIŞIR BEYUKLR

Şekil B.18: Ne İşlerun Varidi

B.19

YÖRESİ: SÜRMENE/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMURALI

DERLEME: KEMAL AKBULUT'
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

OMUZUNDA BAL KABİ

♩ = 560 (2+2+2+2+3+2+2)

SAZ_____

§

O MU ZUN DA BAL KA Bİ DÜŞ TŪ KI RİL Dİ SA Pİ
ÇA YİR LİK TAN A ŞA Ğİ GEL EL MA SIM EL MA SIM
YAY LA NIN Çİ MEN LE Rİ AK ŞA MŪS Tİ SE RİN LER

SEV DA LUK TA SO RAR SAN ER BA Bİ YİM ER BA Bİ
Bİ TER O ĞŪ ZEL LU ĞUN SEN DE BÖY LE KAL MA SUN
AL MA SA Bİ Zİ KIZ LAR A LİR Bİ Zİ GE LİN LER

ER BA Bİ YİM ER BA Bİ SAZ_____
SEN DE BÖY LE KAL MA SIN_____
A LİR Bİ Zİ GE LİN LER_____

§

Fine

Şekil B.19: Omuzunda Bal Kabi

YÖRE: TRABZON
KAYNAK KİŞİ: BİCOĞLU OSMAN

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

İSKEFİYE HORON

♩ = 320

The musical score is written for piano and voice. The piano part consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a time signature of 3/8. It includes a triplet of eighth notes marked '(3+2)'. The second staff continues the piano accompaniment. The vocal melody is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp. The lyrics are written below the vocal staff, aligned with the notes. There are several instances of lyrics being repeated or having multiple lines underneath them, indicating different vocalizations or phrasing options.

SAZ_____

EY _____ OY BE NİM SEV Dİ CE ĞİM
EY GÖK TE Kİ YİL DİZ LA Rİ
EY Bİ RA ZA CUK DAR OL DUDA
EY YÜK LE DİM SAN DA Lİ MİDA

BE NİM LE KI RI ŞI ĞİM___ BÖY LE Mİ SEV Dİ CE ĞİM DE SE NİN LE KO
SA YA LIM EL Lİ EL Lİ___ ŞE REF Lİ Tİ RAB ZO NU DA TA PU LA DİK
ZIP KA NIN BA ÇAK LA Rİ___ SE BEP O LA NİN Bİ ZE DE Yİ KIL SIN O
BAK TIM KÜ REK LE Rİ ME___ YA KAR MI DİN SEV Dİ ĞİM DE YAN MIŞ YÜ REK

NU ŞU___ ĞUM SAZ____ SÖZ (RUMCA)____
BES BEL Lİ___ SAZ_____
ÇAK LA Rİ___ SAZ_____
LE Rİ Mİ___ SAZ_____ SÖZ (RUMCA)_____

SAZ_____

Fine

Şekil B.20: İskefiye Horon

B.21

YÖRESİ: SÜRMENE/TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMUR

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

OY SÜRMENE SÜRMENE

♩ = 85

SAZ.....

§

OY SÜR ME NE
SÜR ME NE ÇAR

SÜR ME NE SEN DEN AY RI LA CA ĞUM
Şİ SIN DA GE LİR O TU RI KIZ LAR

SEN AK LI MA GE LEN DE DÜ ŞÜ BA YI LA CA ĞUM
BİL ME YEN DA ZAN NE DER GÖK TEN EN Dİ YIL DIZ LAR

SAZ..... *Fine*

§

3.
SÜRMENE SOĞUK SUYU
DELDİ BAĞRUMI DELDİ
GÖZLERİN AYDIN OLSUN
ÖZ EVLATLARIN GELDİ

4.
OY SÜRMENE SÜRMENE
OLDUN ŞAHADET TOPRAĞI
BIRAKTIN GURBET ELLERE
HABU NGARIP UŞAĞU

5.
SÜRMENE ÇARŞISINDA
BEN GOLCUYUM GOLCUYUM
EĞER SORARSANIZ SİZ
SALI GÜNÜ YOLCUYUM

Şekil B.21: Oy Sürmene Sürmene

B.22

YÖRE: SÜRMENE/TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMURALI

DERLEME: KEMAL AKBULUT ÖZEL ARŞİVİNDEN

NOTALAMA: YILDIARY CİHANOĞLU

SUYUN ALTINDA TESTİ

♩ = 440 (2+2+3)

SAZ _____

SU YUN AL TİN DA TES Tİ O DAM LA DAM LA DOL SUN
SE Nİ AN NEN TA RA Dİ AL TIN LAR LAN DO NAT Tİ
SE Nİ EL BET YA KA ÇAK E LİN DE Kİ ÇI RA LAR
KIZ E VU NUN BA ŞIN DA BUL DUM BA KIR PA RA Sİ

ME Lİ HA BOY LA RI NA BA HA TİN KUR BAN OL SUN
HEL BET TE NAZ LA Nİ SIN MUŞ TE Rİ LE RIN ART Tİ
KOY MA BE Nİ BE LA YA DE ĞİL ES Kİ Sİ RA LAR
A LA ÇAK SAN AL BE Nİ YE MA KA MA YA RA Sİ

Fine

SAZ _____

Şekil B.22: Suyun Altında Testi

B.23

YÖRE: SÜRMENE/ TRABZON

DERLEME: KEMAL AKBULUT ÖZEL ARŞİVİ

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMURALI

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

SÜRMENEM ÇOK ŞİRİNSİN

♩ = 110

SAZ

SÜR ME NEM ÇOK Şİ RİN SIN
SÜR ME NEM ÇOK Şİ RİN SIN

HİÇ EM SA LIN BU LUN MAZ GÜ ZEL LU ĞÜN OL MA SA DA
SÜR ME Lİ DİR KAŞ LA RİN BEN OR DAN AY RI LAN DA

SEN DE BİR GÜN DU RUL MAZ GÜ ZEL LU ĞÜN OL MA SA DA
Dİ LE GE LİR KUŞ LA RİN BEN OR DAN AY RI LAN DA

SEN DE BİR GÜN DU RUL MAZ *Fine* SAZ
Dİ LE GE LİR KUŞ LA RİN

3. ÇAY FUNDUK POORTAKALIN
GÖNLÜMDE YAŞAYALUM
SÜRMENE ÇARŞISINDA
GEZER GÜZEL KIZLARIN

4. SÜRMENE ÇOK GÜZELDIR
Bİ KEREÇUK GÖRSENİZ
O MADEN SULARINDAN
İKİ BARDAK İÇSENİZ

5. DENİZİN DALGASINI
SAYSAM ARDI GELİR Mİ
SANA SEVDALANANIN
VEREMİ TÜKENİR Mİ

6. GENE GELDİ AKLIMA
O SÜRMENE YANLIZI
ÇOK GÜZEL MEMLEKETTİR
YAŞASIN AHALİŞİ

Şekil B.23: Sürmene'm Çok Şirinsin

B.24

YÖRE: MAÇKA/TRABZON
KAYNAK KİŞİ: HASAN TUNÇ

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

$\text{♩} = 260$

YAYLANIN ÇİMENİNDE

SERBEST RİTM

SAZ.....

YAY LANINÇI— ME NİNDE A TI KO VA RI MA TI— GEL BİRAZKO NUŞA LUM
Gİ DERBU GÜ ZEL LUKLER SEN DİBOYLE KALMAZSUN KE SİLSİN KİS MET LE RİN

GEL BİRAZ KONİ ŞA LUM— E MİS LİMAN EV LA Dİ E MİS Lİ MAN EV
KE SİLSİN KİMETLE RİN— GENE BANA KA LASIN GE NE BA NA KA

SAZ.....

Fine

III. YAYLANIN ÇİMENİNDE OTLAR YAŞALI KOYUN NE GÜZEL GÖZLERİN VAR HEP OYLEMİDUR SOYUN	IV. ARKASINDAN AŞAĞI SAÇLARI KATAR KATAR NENEN SEVMEDİ SENİ BENUM SEVDUĞUM KADAR	V. VURULDUM ELİYİRİM O GÖZLERİNE KAŞINA ALLAH BU DERTLERİMİ VERSİN SENİN BAŞINA
--	--	---

Şekil B.24: Yaylanın Çimeninde

B.25

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BİÇOĞLU OSMAN

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

TRABZON MİLLİ ÖREN HAVASI

♩ = 560

7/16 (2+2+3)

İR MA ĞİN KE NA RIN DA___ Yİ LA NİNKE MİK LE Rİ DÜŞ TÜ Yİ NE

PE Şİ ME DO MUZUN E NİK LE Rİ SAZ.....

OY___

Şekil B.25: Trabzon Milli Ören Havası

B.26

YÖRESİ: MAÇKA/ TRABZON

KAYNAK KİŞİ: FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

YOL GİDER Mİ GİDER Mİ

♩ =300

(2+3)

SAZ_____

Fine

YOL Gİ DER Mİ_____
OY Lİ MAN____ BE
Bİ ZİM BE____ YUK

Gİ DER Mİ DA Bİ ZİM BE YUK Lİ MA NA NE BEN ÖL DÜM
YUK Lİ MAN DA YOK Mİ YA RU Mİ BU LAN A LA ÇAK SAN
Lİ MA NA DA GE LİR O TU RU KIZ LAR BİL ME YEN DA

KUR TUL DUM DA NE SEN GEL DİN İ MA NA SAZ_____
AL BE Nİ DA SO RA O LU SUN PİŞ MAN
ZAN NE DER DA GÖK TEN EN Dİ YIL DIZ LAR

§

4.
BİZİM BEYUK LİMANDA DA
PAZARIN TELLALİ VAR
GİDİ BULAYIM ONIDA
BELKKİ YARI Mİ ARAR

5.
BEYUK LİMAN İÇİNDE DA
DÜŞTUM YARIN ELİNE
Bİ ÇİFT ÇARUK YAPTIRDIMDA
KIZ SENİN SEBEBUNE

Şekil B.26: Yol Gider mi Gider mi

C. Serbest Ritimli Türkü Listesi

C.1

YÖRE: ŞALPAZARI/ TRABZON

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

KAYNAK KİŞİ: ŞEREF KARA

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

EY GİDİ OLUR YILLAR

SAZ.....

YAY LALAR İLA CUM SAZ YAY LAYADÖNE CE ĞUM

SAZ YAYLA CİDOSTLARI MI

A Cİ POST E DE CE ĞUM

Fine

II.
ALİTUM SENELERDUR
ŞİRİN KALANİMAYA
Bİ KASET ÇIKARTMIŞTIM
İHTİMENİ SEVDAYA

III.
SON YILLAR BOYNUM BÜKÜK
ACI ÜSTÜNE ACI
RAHMET İLE ANAYIM
SENİ ÇAL KAVACI

IV.
NEŞELİ GİDEMEM Kİ
SEVDANIN YOLLARINA
KALANLARINA SABIR
NUR YAĞSUN MEZARINA

V.
HABU CANSIZ KASEDE
DİYEMEM DERTLERİMİ
ALLAH RAHMET EYLESİN
YAKTIN YÜREKLERİMİ

VI.
ANCA ÖLÜNCE BİTER
İNSANLARIN ÇİLESİ
HEP AĞLADI PEŞİNDEN
NEMUNE HASTANESİ

Şekil C.1: Ey Gidi Olur Yıllar

C.2

YÖRE: AKÇAABAT/TRABZON

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

KAYNAK KİŞİ: HAVVA CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

DERLEME TARİHİ: 1993

GELİN AĞLATMA HAVASI (İLAHİSİ)

1.EL_____ LAH_____ EL_____ LAH_____ SU BAN_____ EL_____LAHEL_____ LAH_____ EL_____
2.CA_____ NIM_____ SA_____ NA_____ KUR BAN_____ EL_____LAHCA_____ NIM_____ SA_____

3
LAH_____ SU_____ BAN_____ EL_____ LAH GE_____LİN_____ AĞ_____ LAR_____ YAŞ
NA_____ KUR_____ BAN_____ EL_____ LAH LAH

5
Lİ_____ YAŞ Lİ GİT MEM_____ DER DE_____ SAL LAR_____ BA_____ Şİ

7
GİT_____ MEM_____ DER DA_____ SAL LAR_____ BA_____ Şİ

DAĞDAN KESTİM DAĞ FINDIĞI
HANİ GELİNİN SANDIĞI

DAĞDAN KESTİM DAĞ CEVİZİ
HANİ GELİNİN ÇEYİZİ

Şekil C.2: Gelin Ağlatma İlahisi

C.3

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: ASLAN KAHRİMAN

DERLEYEN: SELİM CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

GELİN ALMA HAVASI

Şekil C.3: Gelin Alma Havası

C.4

YÖRE: AKÇAABAT/ TRABZON
KAYNAK KİŞİ: ŞEREF TAŞDEMİR

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU
NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU
DERLEME TARİHİ: ŞUBAT 2009

$\text{♩} = 70$

GENÇLİK TEN KOCALIĞA

SAZ

KA PI LIP TA Gİ DER SIN BU DÜN YA NIN ÇAR KI NA

GENÇ Lİ ĞUN EL DEN Gİ DER VA RA MAZ ZIN FAR KI NA

SAZ

Fine

II.
DAHA DÜN ÇOCUK İDUK
OYNARDUK KAPILARDA
AZMI YAYA YÜRÜRDÜK
O PATİKA YOLLARDA

III.
BENİM TÜRKÜLERİMİ
BELİRLİ KESİM DİNLER
ŞİMDİ HAYAL OLDİLER
KARA LSTİKLİ GÜNLER

IV.
İLK DEFA MI ELVEDA
DER BABA OCAĞINA
DÜŞE KALKA GİDERSUN
ASKERLUK OCAĞINA

V.
YOKSULLUK DENEN NALET
AYIRDI HEPİMİZİ
NE ÇİLELERDEN YAPTIK
BİZ ASKERLUĞUMİZİ

VI.
ÇOK ZORUMA GİDERDİ
GURBET ELİNDE DURMAK
TEK HAYALİMİ VARDI
EVLENİ YUVA KURMAK

VII.
HALEN DAHA YANARIM
BOŞA GEÇEN YILLARA
HAYTIN CİLVEŞİNE
KARIŞTUK UŞAKLARA

VIII.
ÇOCUKLAR BİRAZ BÜYÜR
SORUMLULUKLAR ARTAR
YALVARIRSIN MEVLAYA
BENİ BU DERTTEN KURTAR

IX.
KİMİ EVLADIN GİDER
KİMİSİDA OKULA
DAHA DÜN ÇOCUK İDUK
DEDEMİ OLDUK ULA

GENÇLİK TEN KOCALIĞA

X.
ALAMADAN GİDERSİN
BU DÜNYANIN TADINI
İLK OLAN TORUNUNA
KOYACAKLAR ADINI

XI.
O AN AKLINA GELİR
HANİ GENÇLİK YILLARIN
SEN ARTIK İNANIRSIN
YIKILIR DÜNYALARIN

XII.
TORUNCUKLARIN BÜYÜR
DOLARLAR KAPILARA
GÖZLERİN BİRDEN DOLAR
GEÇURDUĞUN YILLARA

XIII.
SEN O YAŞINA KADAR
EKTUĞUNİ BİÇERSİN
BİR GÜN GÖZÜNÜ KAPAR
GÖÇ EDİDA GİDERSİN

XIV.
İTİBAR BIRAKIRSAN
RAHMET KILARLAR SANA
OBÜR DÜNYA YOĞUSA
EYVAH OLSUN HALUNA

XV.
İYİ İNSAN İYİYDİ
CAMAATI SÖYLESİN
OLDUĞU GİBİ GİTTİ
ALLAH RAHMET EYLESİN

XVI.
HİÇ FARKINDA OLMADAN
YILLAR GEÇER BÜYÜRSÜN
VAR İSE BİR HAYRTIN
OKUNUR ANILIRSIN

XVII.
HEP ALLANIR ALLANIR
BİZİM TÜRKÜLERİMİZ
ESERLERİMİZ KALIR
YA BAK ESKİLERİMİZ

XIX.
BU YAYLA TÜRKÜLERİ
YAKTI CANIMI YAKTI
SÖYLERDİ BU TÜRKÜLERİ
HOZOYSALI HAKKI
UZUN GÖLLÜ HAKKI

XX.
ELİNDE KEMENÇEYE
GENE BU UŞAK DESUN
RAHMETLİ HAKKI GİTTİ
ALLAH RAHMET EYLESİN

Şekil C.4: Gençlikten Kocalığa

C.5

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: HÜSEYİN KÖSE

DERLEYEN: YILDIRAY CİHANOĞLU

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

TAMZARA

♩ = 160

SAZ_____

OY TAM ZA RA NIN_____ Ü ZÜ_____ MÜ DİN LA DA BE NİM_____ SÖ ZÜ MÜ EY_____ EY_____

_____ SAZ_____ DİN LEMESEN SÖZÜ MÜ EY_____ EY_____ VALLA Hİ_____ ŞEKERYA RİM_____

GÖ RE ME SİN_____ YÜ ZÜ_____ MÜ SAZ_____

Fine

III.
OY TAMZARA KUYI KUYI
UYU DA SEVDİĞİM UYU EY EY
ADAMDA SARHOŞ OLUR MU EY EY
İÇTİĞİ ÜZÜM SUYU

Şekil C.5: Tamzara

D. Horonlarda Çalışılan Türkülerin Notaları

D.1

YÖRESİ
TRABZON - (Sürmene)

KİMDEN ALINDIĞI
Bahattin ÇAMURALI
(Kemençe)

SÜRESİ: ♩ = 270

DERLEYEN
Nejdet ÇOLAK

DERLEME TARİHİ
1995

NOTAYA ALAN
Nejdet ÇOLAK
2006

4-43 TEPELER

(2+2+2+3+2+2+3+2)

SON

SEN BU YAY LA _____ LA Rİ YAV RU M YAY LA YA MAZ _____ SUN _____

DE _____ RİN _____ DUR GOL _____ LE _____ RUN BOY LA YA MAZ SUN _____
EL _____ LE _____ RUN Kİ _____ NA _____ Lİ OY NA YA MAZ SUN _____

A ĞAN VAR Mİ DUR _____ PA ŞAN VAR Mİ DUR _____

SE Nİ BA ĞA MET ET Tİ LER AS LUN VAR Mİ DUR E GÜLÜM

AS LUN VAR Mİ DUR

1
SEN BU YAYLALARI YAVRUM YAYLAYAMAZSUN
DERİNDUR GOLLERUN BOYLAYAMAZSUN
ELLERUN KİNALI OYNAYAMAZSUN
AĞAN VARMİDUR, PAŞAN VARMİDUR
SENİ BAĞA MET ETTİLER ASLUN VARMİDUR
E GÜLUM ASLUN VARMİDUR

2
AÇILDUM AÇILDUM AÇILAMADUM
TERAZİM KIRILDI TARTILAMADUM
O URUMUN GİZİNDAN KURTULAMADUM
AĞAN VARMİDUR, PAŞAN VARMİDUR
SENİ BAĞA MET ETTİLER ASLUN VARMİDUR
E GÜLUM ASLUN VARMİDUR

3
SOĞUK SU BAŞINDA YAVRUM GUZİ KEBABİ
ENER MEYHANEYEDA ÇEKER ŞARABİ
O URUMUN OĞLUNUN YOKTUR İMANİ
AĞAN VARMİDUR, PAŞAN VARMİDUR
SENİ BAĞA MET ETTİLER ASLUN VARMİDUR
E GÜLUM ASLUN VARMİDUR

4
TEPELER TEPELER YUKSEK TEPELER
ORDA KARLAR YAĞAR YAVRUM BURDA SEFERLER
SANDUKTA PASLANDI ELMAS KUPELER
AĞAN VARMİDUR, PAŞAN VARMİDUR
SENİ BAĞA METETTİLER ASLUN VARMİDUR
E GULUM ASLUN VARMİDUR

Şekil D.1: Tepeler

D.2

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
ASLAN KAHRİMAN

LANGEPSON
(... ATLAMA ...)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.2: Langepon

D.3

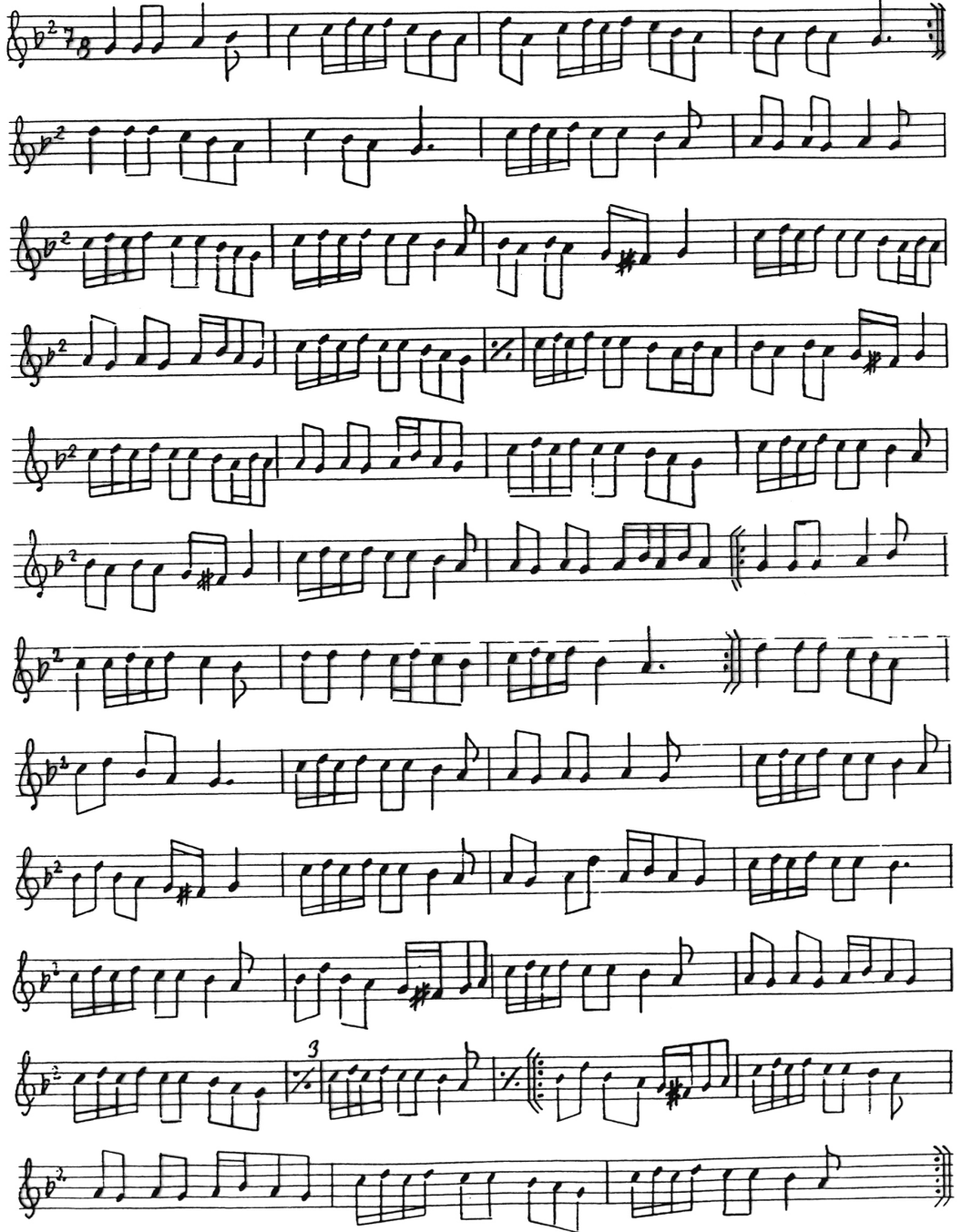
YÖRESİ
TRABZON/ AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
M.SİRRİ ÖZTÜRK

KIZ HORONKURMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.3: Kız Horon Kurma

D.4

YÖRE: TRABZON

KAYNAK KİŞİ: FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

SIKSARA

♩ = 260

2+2+3

4

3

3

4

3

17

2

Şekil D.4: Sıksara

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
HACI KAHVECİOĞLU

ATLAMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

SEV DA LI SIN SEV DA LI
SEV DAN YA KA YI BE NI SEV DAN YA KA YI BE NI
KO NIÇ TU EUM UB YER DE Şİ NE PEK LER UM SENİ
Şİ NE PEK LE KUM SE Nİ CİL VE Lİ SIN CİL VE Lİ
CİL VEN YA KA YI BE Nİ CİL VEN YA KA YI BE Nİ
SEV DA MUZ Bİ ZE KAL SIN EL LE RE
DE MA PENİ EL LE RE TE MA BE Nİ

Şekil D.5: Atlama

D.6

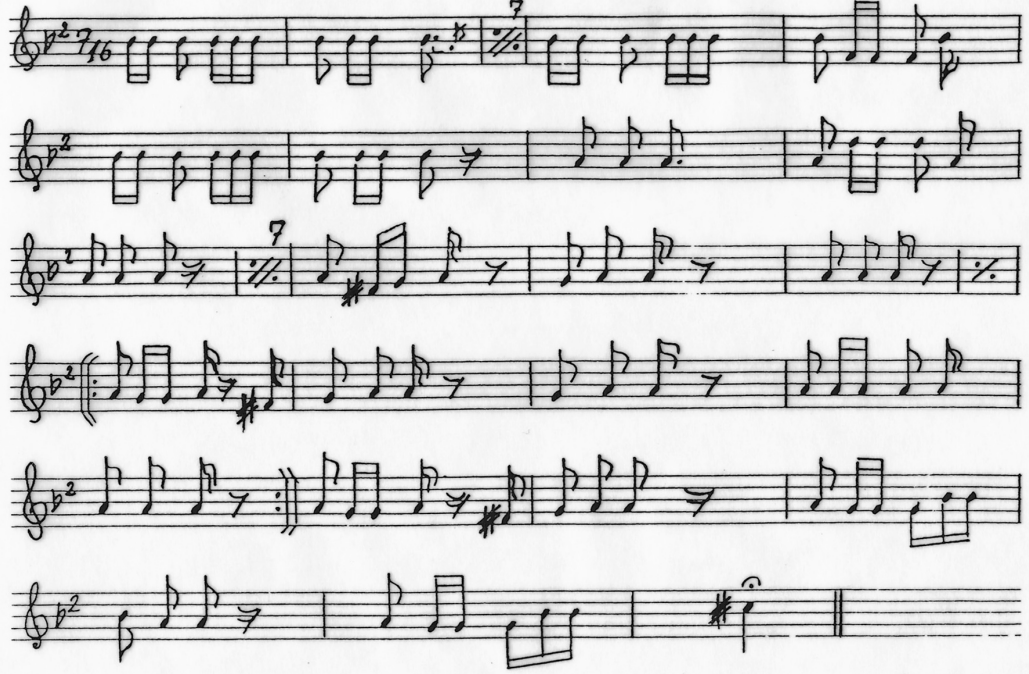
YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

SIKSARA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

Şekil D.6: Sıksara

D.7

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

**SIVA SIVA - PARMAK
UCU - DOLDURMA**

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

Şekil D.7: Siva Siva- Parmak Ucu- Doldurma

D.8

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

HORON KURMA (ERKEK)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.8: Horon Kurma

D.9

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN SENTÜRK

KOZAN GEL

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.9: Kozangel

D.10

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞAT TEPE

KOZAN GEL

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

Şekil D.10: Kozangel

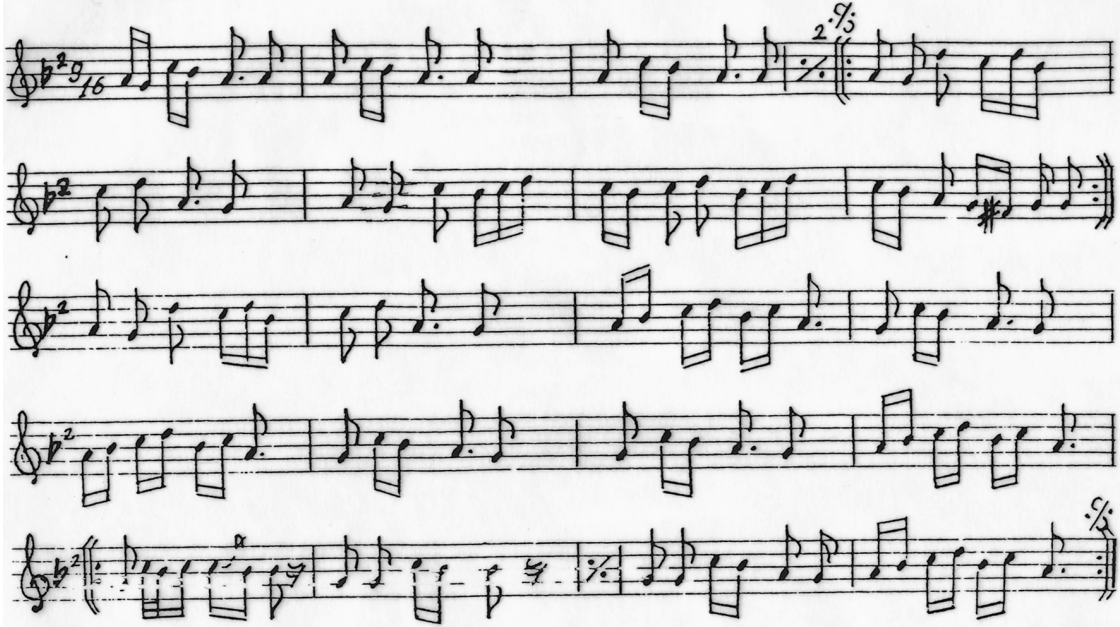
YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

HORON KURMA (ERKEK)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

Şekil D.11: Horon Kurma (Erkek)

D.12

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
ASLAN KAHRİMAN

ATLAMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

YÖRESİ
TRABZON/SÜRMENE

KİMDEN ALINDIĞI
İLHAN KOÇ
MESUT İSMAİLOĞLU

SALLAMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.12: Atlama, Sallama

D.13

YÖRESİ
TRABZON / SÜRMENE

KİMDEN ALINDIĞI
TURGAY AVCI

SALLAMA

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

YÖRESİ
TRABZON / SÜRMENE

KİMDEN ALINDIĞI
TURGAY AVCI

SALLAMA (ASO SALLAMASI)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.13: Sallama, Aso Sallaması

D.14

YÖRE: AĞASAR/ TRABZON

KAYNAK: AĞASAR HALK OYUNLARI TOPLULUĞU

DERLEYEN: KEMAL AKBULUT
SES KAYIT: STÜDYOSU ARŞİVİNDEN

NOTALAYAN: YILDIRAY CİHANOĞLU

$\text{♩} = 360$

AĞASAR KIZ HORONU

Fine

Şekil D.14: Ağasar Kız Horonu

D.15

YÖRESİ: SÜRMENE/TRABZON

KAYNAK KİŞİ: BAHATTİN ÇAMUR

DERLEME: KEMAL AKBULUT ÖZEL ARŞİVİNDEN

NOTALAMA: YILDIRAY CİHANOĞLU

OYUN HAVASI

$\text{♩} = 360$

(3+2+3+2)

Fine

Şekil D.15: Oyun Havası

D.16

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

SALLAMA
(ERKEK)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞAT TEPE

SALLAMA
(ERKEK)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.16: Sallama

D.17

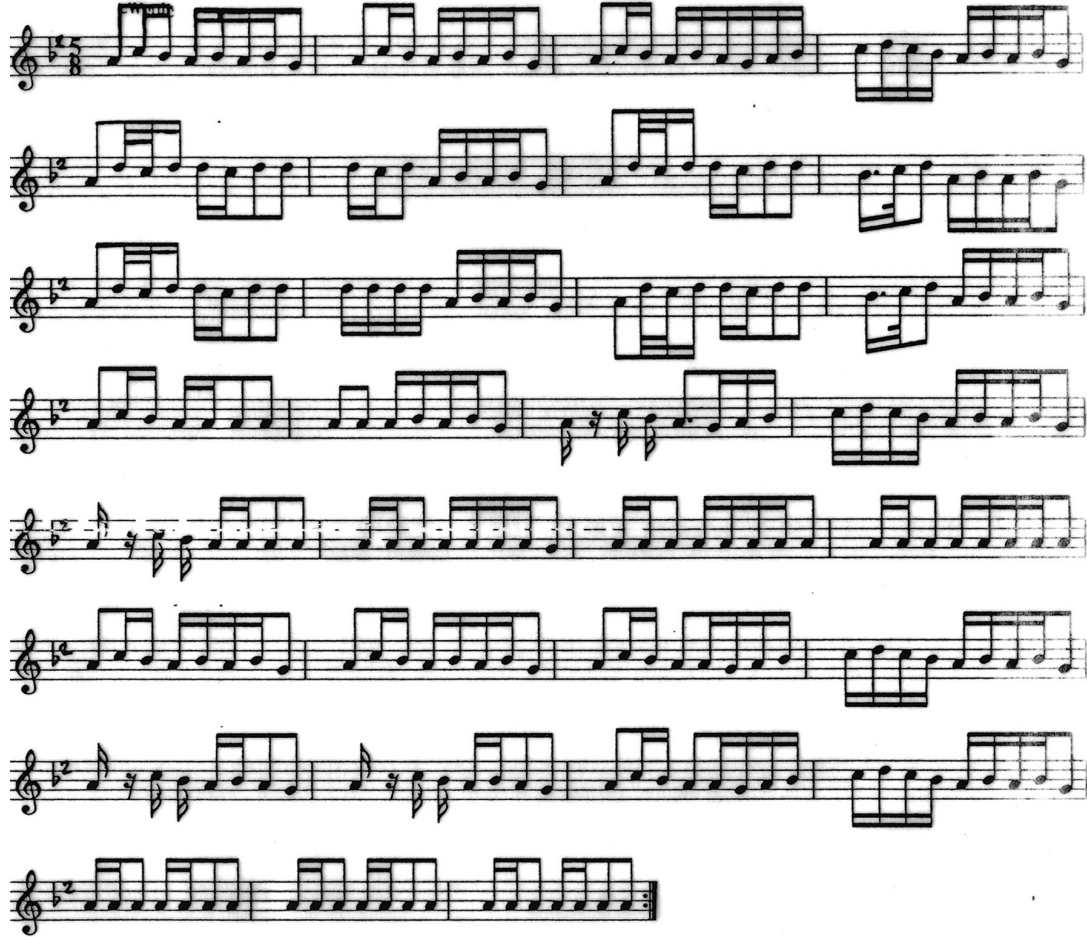
YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

HORON KURMA (ERKEK)

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
SELİM CİHANOĞLU

Şekil D.17: Horon Kurma(Erkek)

D.18

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞAT TEPE

**KOZAN GEL
SALLAMA**

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞENTÜRK

**KOZAN GEL
SALLAMA**

DERLEYEN
SELİM CİHANOĞLU

NOTAYA ALAN
CİHANGİR TERZİ

Şekil D.18: Kozangel Sallama

ÖZGEÇMİŞ

1971’de Trabzon’un Akçaabat ilçesinde doğdu. Sırasıyla; Demirkapı Köyü İlkokulu, Doğanköy Ortaokulu, Akçaabat Endüstri Meslek Lisesi elektronik bölümünü bitirdi. 1988’de İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuarı’nı kazanarak üniversite öğrenimine başladı. 1993’te Ses Eğitimi bölümünü birincilikle bitirdi. Aynı yıl İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Halk Müziği Yüksek Lisans Programına girdi. 1994’te Ordu’nun Gürgentepe ilçesinde, müzik öğretmenliği hayatına başladı. 1995’te TRT’de her yıl düzenlenen “Türkiye Amatör Ses Yarışması” THM dalında Trabzon bölgesinden Türkiye birincisi oldu. Ankara’da TRT radyosunda bant yaptı. Akçaabat’taki yöresel festivallerde THM jüriliği yaptı. Trabzon Polis Okulu’nda, Trabzon Akşam Sanat Okulu ve Halk Eğitim Merkezi’nde, KAFEM derneğinde THM koro şefliği ve bağlama öğretmenliği yaptı. TRT’de, çeşitli özel ve yerel televizyonlarda solistlik yaptı. Kendi bölgesinde derleme çalışmaları yaptı. Halen Trabzon Lisesi’nde müzik öğretmenliği yapmakta olan CİHANOĞLU evli ve 1 çocuk babasıdır.